

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی

راهنمای تولید
کتاب‌های آموزشی
(غیر درسی)
زبان‌های خارجی

(کتاب‌های جدید هفتم تا دوازدهم)

معاونت سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی

۱۳۹۷

پیشگفتار

منابع آموزشی تکمیلی (غیردرسی) به‌عنوان بخش مهمی از منابع آموزشی و تربیتی محسوب می‌شوند که با توجه به تفاوت‌های فردی فراگیران می‌توانند با فراهم‌آوردن موقعیت‌های جدید یادگیری به تعمیق، تثبیت و توسعه یادگیری، افزایش سواد علمی و ارتقای شایستگی‌های آنان کمک کرده و نقشی مؤثر در ارتقای کیفیت یاددهی-یادگیری و برآوردن اهداف برنامه‌های آموزشی و تربیتی ایفا نمایند. تحقق این امر منوط به همسویی محتوای منابع غیردرسی تولید شده با اهداف حوزه‌های تربیت و یادگیری و برنامه درسی ملی است. براساس آیین‌نامه اجرایی «سامان دهی منابع آموزشی و تربیتی (مواد و رسانه‌ها)» که در جلسه ۸۲۸ شورای عالی آموزش و پرورش به تصویب رسید، ارزیابی محصولات تولید شده و اعطای نشان استاندارد به آن‌ها برای ورود به مدارس که نشان‌دهنده این همسوئی است، بر عهده سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است.

در همین راستا با توجه به بند ۴ آیین‌نامه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی و مصوبه جلسه ۸۸ شورای هماهنگی علمی سازمان، وظیفه تدوین معیارهای ارزشیابی و اعتبارسنجی منابع آموزشی و تربیتی (عمومی و اختصاصی) برای تمام منابع آموزشی مکتوب و غیرمکتوب، در دستور کار معاونت سامان‌دهی دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی سازمان پژوهش قرار گرفت.

این دفتر با ارائه راهنماهای تولید منابع آموزشی و تربیتی در حوزه‌های موضوعی گوناگون، درصد ترغیب مؤلفان و ناشران به همکاری بیشتر با آموزش و پرورش و تولید محصولات مناسب‌تر آموزشی و تربیتی غیردرسی است.

لذا ضمن تشکر از پدید آورنده محترم آقای دکتر بهنام علوی مقدم و کارگروه بررسی سنجه‌ها آقایان دکتر بهنام علوی مقدم و سید مهدی باقریان (نماینده شورای هماهنگی علمی) و خانم‌ها فریبا کیا و فائزه منشی و هم‌چنین خانم‌ها زهره امینیان و مهتاب میرابی آشتیانی که در آماده‌سازی این سند برای چاپ همکاری داشته‌اند، امید است بهره‌گیری از این رویکردها به اجرای ماموریت‌ها و وصول به اهداف متعالی تربیتی و آموزشی کشور یاری رساند و زمینه‌های همراهی، همکاری، هم‌نوایی و تعامل علاقه‌مندان به نظام تعلیم و تربیت، به ویژه فرهنگ دوستان، مؤلفان، مترجمان و ناشران با نظام آموزشی را گسترش دهد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار .....
۸	فهرست مطالب .....
۱۱	مقدمه .....
۱۱	ضرورت و اهمیت .....
۱۲	اهداف آموزش زبان‌های خارجی در اسناد فرادستی .....
۱۳	سند چشم انداز بیست ساله .....
۱۴	سند نقشه جامع علمی کشور .....
۱۵	سند تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت .....
۱۶	برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران .....
۱۷	تعاریف انواع کتاب‌ها و منابع آموزشی و تربیتی (غیر درسی) .....
۱۷	۱. تعریف انواع کتاب‌ها و منابع کمک آموزشی .....
۱۹	۲. تعریف انواع کتاب‌های کمک درسی .....
۲۰	چارت انواع کتاب‌ها و منابع آموزشی و تربیتی (غیردرسی) .....
۲۰	معیارها و استانداردهای عمومی مواد و رسانه‌های آموزشی و تربیتی .....
۲۰	معیارها و استانداردهای عمومی .....
۲۱	تعاریف مفهومی و عملیاتی معیارها و استانداردهای عمومی .....
۲۵	ویژگی‌ها و سنجه‌های عمومی کتاب‌ها و منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی .....
۲۸	معیارها و استانداردهای اختصاصی کتاب‌ها و منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی .....
۲۸	الف. ۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی مشترک همه کتاب‌های آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی .....
۳۲	ب. ۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی هر یک از انواع کتاب‌های آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی .....
۳۲	ب. ۱.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های کمک آموزشی زبان‌های خارجی .....
۳۲	ب. ۱.۱.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز زبان‌های خارجی .....
۳۴	ب. ۲. ۱.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی .....

- ب.۲،۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های کمک درسی زبان‌های خارجی ۳۶
- ب.۱،۲،۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های کار زبان‌های خارجی ۳۶
- ب.۲،۱،۲. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی ۳۸
- ب.۲. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی ۴۰
- ب.۳. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی کتاب‌های افسست زبان‌های خارجی ۴۲
- الف.۴. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی مشترک پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی ۴۲
- ب.۴. ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی ۴۶
- ضمیمه ۱: ۵۱
- فرم‌های ارزشیابی و جداول ارزیابی از انواع کتاب‌ها و منابع آموزشی و تربیتی زبان‌های خارجی ۵۱
۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌ها و منابع کمک آموزشی زبان‌های خارجی ۵۱
- ۱،۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌ها و منابع تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی ۵۱
- ۱،۱،۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی ۵۱
- ۲،۱،۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی ۶۰
- ۳،۱،۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های افسست زبان‌های خارجی ۶۸
- ۴،۱،۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی ۷۶
- ۲،۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های حمایتی زبان‌های خارجی ۸۴
- ۱،۲،۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی ۸۴
۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های کمک درسی زبان‌های خارجی ۹۳
- ۱،۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های کار و تمرین زبان‌های خارجی ۹۳
- ۱،۱،۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های کار زبان‌های خارجی ۹۳
- ۲،۱،۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی ۱۰۱
- ضمیمه ۲ ..... ۱۱۱
- شرح برخی از اصطلاحات ۱۱۱

مقدمه

با ورود به هزاره سوم میلادی، پیشرفت‌ها و تجربیات نوین آموزشی، این امکان را فراهم ساخته است که سخن گهربار پیامبر اکرم (ص)، «ز گهواره تا گور دانش بجوی» یا به عبارت دیگر «یادگیری مادام‌العمر» مصداق علمی یابد. امروزه یادگیری به زمان حضور در مدرسه محدود نمی‌شود، بلکه طبق گزارش کمیسیون بین‌المللی درباره آموزش برای قرن بیست و یکم با عنوان «یادگیری گنج درون» تمام جنبه‌های حیات انسان را دربرمی‌گیرد. تحقق چنین امر خطیری بدون بازاندیشی، بازسازی ساختارها و بازآفرینی مؤلفه‌های نظام آموزشی و زیرساخت‌های آن، بعید می‌نماید.

یکی از مهم‌ترین و رایج‌ترین منابع تحقق یادگیری مؤثر و پایدار در کشورمان، کتاب‌های درسی، کمک‌درسی و کمک آموزشی هستند. یادگیری اطلاعات از طریق کتاب، علی‌رغم گسترش اینترنت همچنان اهمیت خود را حفظ کرده است.

۱. ضرورت و اهمیت

در حال حاضر، «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش»، به عنوان یکی از مؤسسات بزرگ علمی، فرهنگی و آموزشی کشور، در امر پژوهش، برنامه‌ریزی، تولید و ارزشیابی کتاب‌های آموزشی نقش عمده‌ای دارد. این سازمان علاوه بر ساماندهی امور تولید و نشر کتاب‌های آموزشی، در راستای

تولید کتاب‌های کمک آموزشی و کمک درسی مناسب و مورد نیاز دانش آموزان، معلمان و کارشناسان آموزشی سراسر کشور و اولیا، راهنمایی و جهت‌دهی به مولفان و ناشران را نیز برعهده دارد. طرح سامان دهی منابع آموزشی و تربیتی کتاب‌های آموزشی، یکی از مسئولیت‌های خطیر این سازمان، تحت نظارت دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی می‌باشد. هدف اصلی این طرح، نظارت، هدایت و جهت‌بخشی صحیح به تولیدات ارائه شده مطابق با برنامه درسی حوزه‌های یادگیری است. در این نوشته، ابتدا به مباحث اسناد بالا دستی مورد استناد سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در حوزه آموزش زبان انگلیسی می‌پردازیم. این اسناد، تعیین‌کننده عناصر اصلی برنامه درسی از جمله اصول، اهداف، رویکردها و روش‌های تدریس و ارزشیابی و اشاعه برنامه و تربیت معلم هستند که به تبع آن مورد استفاده مولفان کتاب‌های کمک درسی و کمک آموزشی نیز می‌باشند. همچنین به معرفی انواع کتاب‌های کمک درسی و کمک آموزشی و ویژگی‌های عمومی و تخصصی آن‌ها پرداخته شده و سپس جداول ارزشیابی آن‌ها به تفکیک آورده شده است. با توجه به مطالبی که گفته شد به منظور ارزیابی کتاب‌های آموزشی غیر درسی آگاهی از اهداف تولید این کتاب‌ها ضروری است.

۲. اهداف آموزش زبان‌های خارجی در اسناد فرادستی

در این بخش اهداف آموزش زبان خارجی (و یا اهداف مرتبط و نزدیک با آن) از چهار سند اصلی و مهم فرادستی استخراج و معرفی می‌شوند؛ این اسناد که به ترتیب اهمیت و اولویت مورد مطالعه قرار گرفته‌اند، عبارتند از:

- سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران
  - نقشه جامع علمی کشور
  - سند تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران
- به عنوان بخشی از سند ملی آموزش و پرورش
- برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران

۳. سند چشم انداز بیست ساله

این سند راهبردی به عنوان مهم‌ترین سند توسط عالی‌ترین سطوح نظام تدوین و ابلاغ شده است که چشم انداز ایران در افق سال ۱۴۰۴ هجری شمسی را این گونه ترسیم می‌کند:

«... ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین‌الملل.»

جامعه ایرانی در افق این چشم انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت: توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی، قضایی و برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی. امن، مستقل و مقتدر با سازمان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه جانبه و پیوستگی مردم و حکومت. برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب. فعال، مسئولیت پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت مند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن، دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل. الهام بخش، فعال و موثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نوآندیشی و پویایی فکر و اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی (رحمت الله علیه) دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

سیاست‌های کلی

سیاست‌های کلی چهار برنامه توسعه آینده جمهوری اسلامی ایران

بند ۹ :

سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیت‌های کشور در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان

تقویت نهضت نرم‌افزاری و ترویج پژوهش

کسب فناوری، بویژه فناوری‌های نو شامل: ریز فناوری و فناوری‌های زیستی، اطلاعات و ارتباطات، زیست‌محیطی، هوا فضا و هسته‌ای

بند ۱۰ :

اصلاح نظام آموزشی کشور، شامل: آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عالی و کارآمد کردن آن برای تامین منابع انسانی مورد نیاز در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز

تقویت و تسهیل حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مجامع جهانی و سازمان‌های فرهنگی بین‌المللی

۴. سند نقشه جامع علمی کشور

نقشه جامع علمی کشور، مجموعه‌ای است جامع و هماهنگ و پویا و آینده‌نگر شامل مبانی، اهداف، سیاست‌ها و راهبردها، ساختارها و الزامات تحول‌راهبردی علم و فناوری مبتنی بر ارزش‌های اسلامی برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست ساله کشور. در این سند تلاش شده بر مبانی ارزشی و بومی کشور تجربیات گذشته و نظریه‌ها و نمونه‌های علمی و تجارب عملی تکیه شود. در فصل دوم این سند که به وضعیت مطلوب علم و فناوری اختصاص یافته است چشم‌انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی این گونه ترسیم گردیده است: «توانا در تولید و توسعه علم، فناوری و نوآوری و به‌کارگیری دستاوردها در کلیه حوزه‌ها، حائز رتبه نخست منطقه در اولویت‌های علم و فناوری کشور، برجسته در حوزه فناوری‌های نوین در سطح جهانی، دارای تمدنی شکوفا، روزآمد و حکمت‌بنیان، مبتنی بر هویت اسلامی ایرانی»

در بخش سیاست‌های کلی توسعه علم فناوری و نوآوری سند مذکور می‌خوانیم: «تعامل سازنده با مراکز پیشرفته علمی و فناوری جهان با هدف بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی و رقابتی موجود و کشف و آفرینش مزیت‌های جدید نسبی و رقابتی در بازار جهانی در حوزه سرمایه‌های دانشی، انسانی و مالی» همانطور که اشاره شد دستیابی به این مهم ممکن نیست، مگر با دانستن زبان‌های خارجی.

۵. سند تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت

مبانی نظری سند ملی آموزش و پرورش شامل فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران، فلسفه تعلیم و تربیت رسمی عمومی در جمهوری اسلامی ایران و رهنامه نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در جمهوری اسلامی ایران که در مرداد ماه ۱۳۸۹ به تأیید کلی شورای عالی آموزش و پرورش رسید در یکی از راهکارها به آموزش زبان خارجی در قالب بخش نیمه تجویزی برنامه درسی به شرح ذیل پرداخته است:

راهکار ۵/۱: ارائه آموزش زبان خارجی در چارچوب بخش انتخابی (نیمه تجویزی) برنامه درسی، با رعایت اصل تثبیت، تقویت و هویت اسلامی - ایرانی.

راهبردهای علم و فناوری کشور: توسعه جریان دانش (آموزش و یادگیری) در سطح ملی به عنوان سریع‌ترین راه کسب و اشاعه علم و فناوری در ابعاد ملی و بین‌المللی با تأکید بر توسعه روش‌های روان‌سازی جریان رسمی و غیر رسمی دانش در ابعاد ملی و بین‌المللی از طریق اجرای پروژه‌های علمی - تحقیقاتی مشترک در ابعاد ملی و بین‌المللی، ایجاد مراکز آموزشی و پژوهشی مشترک با کشورهای مختلف، توسعه دوره‌های تخصصی مشترک و گسترش خوشه‌های همکاری علمی - فناوری بین‌المللی و منطقه‌ای. طراحی ساز و کارهای لازم برای استفاده از دانش متخصصان و اندیشمندان جهان در قالب انجام پروژه‌های مشترک تحقیقاتی و توسعه‌ای با تأکید بر ایرانیان مقیم خارج کشور و با نقش‌آفرینی موثر نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در کشورهای هدف. به نظر می‌رسد از آن جا که در درس زبان‌های خارجی دانش‌آموزان از بین زبان‌های انگلیسی، آلمانی و فرانسه و دیگر زبان‌های

مصوب شورای عالی آموزش و پرورش حق انتخاب دارند. در این راهکار از این درس با عنوان نیمه تجویزی یاد شده است و دانش‌آموزان می‌توانند به صورت انتخابی، یکی از درس‌های مصوب شورای عالی آموزش و پرورش را برگزینند.

۶. برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران

سند برنامه درسی ملی، در مورد حوزه یادگیری زبان‌های خارجی چنین بیان می‌دارد:

«آموزش زبان‌های خارجی بستری مناسبی را برای درک و دریافت و انتقال میراث فرهنگی و دستاوردهای دانش بشری در قالب‌های متنوع زبانی به صورت شفاهی، دیداری و نوشتاری، برای مقاصد و مخاطبان گوناگون در مبادلات بین فرهنگی فراهم می‌کند.»

قلمرو حوزه: آموزش زبان‌های خارجی باید از دایره تنگ نظریه‌ها، رویکردها و روش‌های تدوین شده در جهان فراتر رود و بستری برای تقویت فرهنگ ملی و باورها و ارزش‌های خودی، در نظر گرفته شود و با توجه به این که تربیت اساساً آماده‌کننده زمینه و بستری لازم برای رشد و تعالی انسان است، باید تدابیر و اقدامات سنجیده‌ای برای نیل به این مقصود اندیشیده شود. امروزه آموزش زبان بر توانایی ارتباطی و حل مسئله تأکید دارد به گونه‌ای که فرد پس از آموزش قادر به ایجاد ارتباط با استفاده از تمامی مهارت‌های چهارگانه زبانی (گوش کردن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن) برای دریافت و انتقال معنا باشد.

آموزش رسمی و عمومی زبان خارجی از ابتدای دوره اول متوسطه آغاز می‌شود و هدف آن آموزش چهار مهارت زبانی و آشناسازی دانش‌آموزان با مهارت‌های ارتباطی در چارچوب جهت‌گیری‌های کلی مورد نظر خواهد بود. در دوره دوم متوسطه، دانش‌آموزان باید بتوانند متن‌هایی در حد متوسط را بخوانند و مفاهیم آن‌ها را دریابند. در ضمن توانایی نوشتن، در حد یک مقاله کوتاه، به زبان خارجی نیز در آن‌ها تقویت شود. با توجه به این اهداف و برنامه‌ریزی برای تحقق آن‌ها می‌توان امیدوار بود که در پایان دوره متوسطه، دانش‌آموزان از توانایی‌های لازم برای استفاده از منابع در حد متوسط برخوردار باشند و توانایی برقراری ارتباط را

به یکی از زبان‌های خارجی داشته باشند. آموزش زبان‌های خارجی در شاخه‌های انگلیسی، فرانسه، آلمانی و سایر زبان‌هایی که شورای عالی آموزش و پرورش تصویب کند، ارائه خواهند شد. برنامه‌درسی زبان عربی به مثابه یک زبان خارجی برای دانش‌آموزانی که علاقه‌مند به انتخاب آن هستند، رسمیت خواهد داشت.

با در نظر گرفتن همین دغدغه‌ها و ملاحظات است که در برنامه‌ی درسی ملی کشورمان نیز رویکرد آموزش زبان‌های خارجی، رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه تعیین شده است تا عنصر خودباوری و حفظ هویت اسلامی- ایرانی دانش‌آموزان در فرایند آموزش زبان خارجی حفظ شود و ضمن کسب مهارت ارتباطی زبانی با سایر ملل جهان، تبعات ناخواسته و نامطلوبی همچون القای فرهنگ سکولار غربی به نسل آینده ساز میهن اسلامی مان حذف شود.

تعاریف انواع کتاب‌ها و منابع آموزشی و تربیتی (غیردرسی)

این کتاب‌ها و منابع به دو دسته کتاب‌ها و منابع کمک‌آموزشی و کتاب‌های کمک‌درسی تقسیم می‌شوند و هر یک دارای زیر مجموعه مخصوص به خود می‌باشد:

۱. **تعریف کتاب‌ها و منابع کمک‌آموزشی:** کتاب‌ها و منابعی هستند که با هدف ایجاد انگیزه، افزایش دانش و سواد علمی و توسعه یادگیری به منظور ارتقای شایستگی‌های لازم در دو بعد فردی و اجتماعی تهیه و تنظیم می‌شوند و الزاماً به برنامه‌های درسی دوره تحصیلی وابسته نیستند و شامل کتاب‌ها و منابع تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی) و کتاب‌های حمایتی می‌شوند:

۱.۱. **تعریف کتاب‌ها و منابع تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی):** کتاب‌ها و منابعی برای دانش‌آموزان هستند که در گستره‌ای وسیع‌تر نسبت به کتاب‌های درسی، به تدارک فرصت‌ها و موقعیت‌های یادگیری می‌پردازند.

۱.۱.۱. **تعریف کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی):** کتاب‌هایی که در گستره وسیع‌تر از چارچوب برنامه درسی و گاهی فراتر از آن به ارائه اطلاعات برای دانش‌آموزان می‌پردازند. انگیزه تألیف این کتاب‌ها، تولید یک اثر آموزشی خودآموز با استفاده از قالب‌های گوناگون و متنوع است. کتاب‌های تاریخچه علوم مختلف و کتاب‌هایی که دایره اطلاعات

دانش‌آموز را تکمیل می‌کند و یا توسعه می‌بخشند، در این حوزه قرار می‌گیرند.

۲،۱،۱. تعریف کتاب‌های جنبی و سرگرمی: کتاب‌هایی که به یاری آن‌ها مخاطبین با جنبه‌های متفاوت حوزه‌های یادگیری، که در برنامه درسی فرصت‌های کمتری برای بروز و ظهور داشته‌اند، آشنا و علاقه‌مند می‌شوند و شگفتی‌ها و زیبایی‌های آن را مشاهده و تجربه می‌کنند. همچنین با تاریخ کشف، بسط و گسترش مباحث متنوع آن حوزه آشنا می‌شوند. این کتاب‌ها، مستقل از کتاب‌های درسی هستند و در صورت تغییر و تحول برنامه درسی موجودیت خود را حفظ می‌کنند. اغلب این کتاب‌ها با استفاده از فن‌آوری‌های گوناگون به پرورش مهارت‌ها در قالب بازی و سرگرمی می‌پردازند.

۳،۱،۱. تعریف کتاب‌های مرجع: کتاب‌هایی هستند که معمولاً توسط متخصصان موضوعی با هدف ارائه اطلاعات (حقایق علمی، تحلیل حقایق) نگاشته می‌شوند. حقایق علمی عبارتند از آن‌چه درستی آن‌ها ثابت شده یا قابل اثبات است و متن تحلیلی شامل تفسیر یا تحلیل این اطلاعات و حقایق است.

۴،۱،۱. تعریف پوستر: نمایه‌های چاپی یک رویه‌ای که با استفاده از کلمات، اعداد، تصاویر و غیره، ایده‌ها و اطلاعات مختلفی از یک موضوع را به مخاطب ارائه می‌کنند تا به سرعت بین مفاهیم و اطلاعات ارتباط برقرار نمایند.

۵،۱،۱. تعریف فلش‌کارت: کارت‌های چاپی که با استفاده از کلمات، اعداد و یا تصاویر، پیام‌ها، ایده‌ها و مفاهیم را به صورت مجزا به مخاطب انتقال می‌دهند و در به‌خاطر سپاری سریع اطلاعات، مفاهیم و الگوریتم‌ها به مخاطبین کمک می‌کنند. محتوای این کارت‌ها که معمولاً به اندازه کارت‌های بازی هستند، شامل یک سوال در یک طرف کارت و پاسخ کوتاه به آن، در طرف دیگر کارت می‌باشند.

۲،۱. تعریف کتاب‌های حمایتی: کتاب‌هایی که به‌منظور ارتقای

شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی معلمان و کارشناسان و همچنین آگاهی والدین و همراهی آن‌ها با اهداف آموزش، تولید می‌شوند.

۱،۲،۱. تعریف کتاب‌های حمایتی معلم: کتاب‌هایی که به رشد

مهارت‌های حرفه‌ای معلمان و کارشناسان در آموزش حوزه‌های یادگیری و تدریس در چارچوب اهداف برنامه درسی توجه خاصی دارند و زمینه ارتقای دانش و مهارت‌های معلمان و کارشناسان را فراهم می‌نمایند. تولید این کتاب‌ها با توجه به نقش محوری معلمان در راهنمایی و آموزش دانش‌آموزان ضروری به نظر می‌رسد.

۲،۲،۱. تعریف کتاب‌های حمایتی والدین: کتاب‌هایی که والدین را با

اهداف و روش‌های آموزش به منظور همراهی با فعالیت‌های آموزشی در مدرسه آشنا می‌کنند. باید توجه داشت که هدف این نوع کتاب‌ها سپردن بخشی یا تمام فرآیند آموزش به عهده والدین نیست، بلکه قصد آن ایجاد فرصت تعامل والدین با کودکان از طریق شناساندن پدیده‌ها و نبایدهای آموزشی در محیط خارج از مدرسه است.

۳،۱. کتاب‌های فن‌آوری: کتاب‌هایی که با گسترش سواد علمی و فناوری،

کاربرد فن‌آوری در آموزش را بیان می‌کنند. همچنین از طریق آشنا نمودن مخاطبین با محیط‌ها و ابزار فن‌آوری، امکان به کارگیری این فناوری‌ها را در جهت رشد و توسعه یادگیری فراهم می‌کنند. دانش‌آموزان، معلمان و متصدیان کارگاه‌های رایانه و غیره در مدارس، مخاطبین این دسته از کتاب‌ها می‌باشند.

۲. تعریف انواع کتاب‌های کمک‌درسی: کتاب‌هایی هستند که به منظور

تسهیل، تثبیت و تعمیق مفاهیم، مهارت‌های اساسی و ایده‌های کلیدی در جهت اهداف برنامه‌ها و کتاب‌های درسی مرتبط تولید می‌شوند؛ مانند کتاب‌های کار و کتاب‌های تمرین.

۱،۲. تعریف کتاب‌های کار: این نوع کتاب‌ها شامل مجموعه‌ای از فرصت‌های

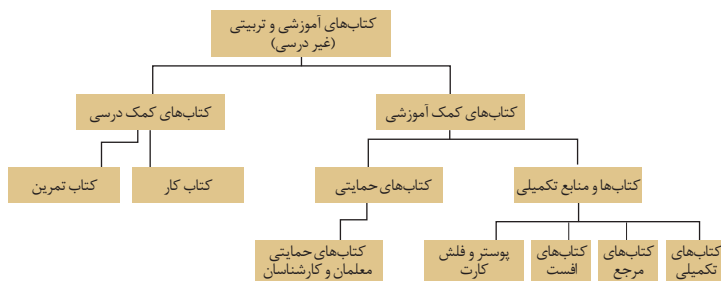
یادگیری هستند که در قلمرو مفاهیم، مهارت‌های اساسی و ایده‌های کلیدی از برنامه درسی برگرفته شده‌اند و هدف آن‌ها توسعه صلاحیت‌های لازم است.

۲،۲. تعریف کتاب‌های تمرین: کتاب‌هایی که با تکرار فرصت‌های یادگیری،

موجب تثبیت و توسعه یادگیری دانش آموزان می شوند و مبتنی بر سرفصل های کتاب درسی هستند.

لازم به ذکر است، کتابهایی که به حل مستقیم تمرین های کتاب های درسی می پردازند، هیچ جایگاهی در میان کتاب های کمک درسی نخواهند داشت.

چارت انواع کتاب های آموزشی و تربیتی (غیر درسی)

معیارها و استانداردهای عمومی مواد و رسانه های آموزشی و تربیتی

معیارها و استانداردهای عمومی

در مصوبه ۸۲۸ شورای عالی آموزش و پرورش ۱۳ معیار و استاندارد عمومی زیر معرفی شده اند:

۱. خلاقیت و نوآوری
۲. رعایت قواعد زبان و خط فارسی
۳. سهولت به کارگیری
۴. صحت و دقت علمی

۵. تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی
۶. رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی
۷. تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد
۸. به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان
۹. سادگی و روانی محتوا
۱۰. سازماندهی مناسب محتوا
۱۱. توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی
۱۲. رعایت اصول بهداشتی و ایمنی
۱۳. جذابیت شکلی و ظاهری

تعاریف مفهومی و عملیاتی معیارها و استانداردهای عمومی

۱. خلاقیت و نوآوری

خلاقیت عبارت است از تولید ایده‌ها و محصولات نو به شیوه‌ای متفاوت و یا حل یک مسئله به شیوه نوین. خلاقیت همراه با به‌کارگیری فرایندهای منطقی در حل مسئله از جمله: درک مشکل یا مسئله، به‌کارگیری حواس، گردآوری، بررسی اطلاعات مورد نیاز، کاوشگری، حدس زدن و فرضیه‌سازی در مورد پاسخها، ارزیابی و آزمون فرضیه‌ها و حدسها، اصلاح و ارزیابی مجدد آنها و بالاخره ارائه نتایج و خلق چیزهای نو. نوآوری، فرایند ایجاد یک فکر و چیزهای نو است که منجر به خلاقیت می‌شود.

۲. رعایت قواعد زبان و خط فارسی

به رعایت ضوابط دستوری و قواعد کلی در گفتار و نوشتن مطالب با استفاده از خط و زبان فارسی معیار، توسط مؤلفان و مترجمان اشاره دارد. این قواعد توسط فرهنگستان زبان ایران تعیین می‌شوند. به‌کارگیری این قواعد از بروز ناهماهنگی و اختلاف در ساختار کلمات و جملات (ترکیب واژه‌ها، تجزیه واژگان و ترکیب واژگان) و پیدایش رسم الخط‌های مختلف جلوگیری می‌کند.

۳. سهولت به کارگیری

منظور از سهولت به کارگیری اشاره به امکان استفاده آسان از منابع و مواد آموزشی اعم از مکتوب و یا غیرمکتوب (دیداری و شنیداری) در موقعیت‌های زندگی واقعی است. در صورتی که مخاطب استفاده از منابع آموزشی را راحت بداند و احساس کند که به یادگیری و حل مشکلات یادگیری او کمک می‌کند، در به کارگیری آن نیز ترغیب می‌شود. توانایی پاسخگویی یک ماده آموزشی به یکی از نیازهای مخاطب نیز از جمله عواملی است که رغبت مخاطب را به استفاده از آن جلب می‌کند.

۴. صحت و دقت علمی

معیار صحت و دقت علمی، به انطباق محتوا با آخرین یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی، نظریات جدید، توافق و تفاهم صاحب نظران بر روی موضوع و نبود تناقض در بیان آرا و گفته‌ها اشاره دارد.

۵. تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و

رشته تحصیلی

منظور، ارتباط و تناسب مواد آموزشی با مؤلفه‌های اسناد بالادستی نظیر مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و به ویژه سند برنامه درسی ملی و عناصر راهنمای حوزه‌های تربیت و یادگیری یازده گانه (در دوره‌های تحصیلی) است.

۶. رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی

به ترجیحات برگرفته از قرآن و سنت پیامبر(ص)، معارف اسلامی، هنجارهای ارزشی اجتماعی مردم ایران که از فرهنگ مشترک مردم ایران نظیر آداب و رسوم، باورها و عقاید، تجربیات، خرده فرهنگ‌های مردم ایران برگرفته شده است، اشاره دارد. این ارزش‌ها معمولاً در اسناد بالادستی از جمله سند مهندسی فرهنگی (فصل دوم - ارزش‌ها)، نقشه علمی کشوری (فصل اول)، سند تحول بنیادین (فصل دوم - بیانیه ارزش‌ها) و مبانی سند برنامه درسی ملی (بخش پیوست سند) تعیین شده‌اند.

۷. تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد
به نیازهای مختلف کودکان و نوجوانان در انتخاب مواد آموزشی و با عنایت به تحولات رشدی و نظام به هم‌پیوسته و یکپارچه شخصیت دانش‌آموز که متشکل از خرده‌نظام‌های شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و تجارب عملکردی او در دوره‌های مختلف سنی است، اشاره دارد. (مبانی روان‌شناختی سند برنامه درسی ملی)

۸. به‌روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان

به طراحی، تولید و انتخاب محتوای آموزشی با توجه به یافته‌ها، کشفیات، نظریات جدید، منابع علمی و فناوری روز اشاره دارد. در عین حال در تهیه مواد آموزشی، نیازهای آینده کودکان و نوجوانان مورد توجه قرار گرفته شده است.

۹. سادگی و روانی محتوا

به معیارهایی در انتخاب محتوای مواد آموزشی توسط طراح، مؤلف و یا تولیدکننده اشاره دارد که موجب می‌شود مطالب آموزشی برای اکثریت دانش‌آموزان در گروه سنی مربوط قابل درک باشد. از ویژگی‌ها و بایسته‌های متن آموزشی، ساده بودن و تناسب داشتن محتوا با درک و فهم مخاطب است.

۱۰. سازمان‌دهی مناسب محتوا

سازمان‌دهی محتوا به شیوه‌ای گفته می‌شود که طی آن بین اجزا و عناصر محتوایی یک بسته آموزشی و یا مواد و رسانه آموزشی و تربیتی از نظر طولی و عرضی ارتباط معنی‌دار برقرار شود؛ به گونه‌ای که علاوه بر انسجام منطقی و سهولت در یادگیری، همزمان با تداوم محتوا و رشد سنی فراگیر، عمق و پیچیدگی مطلب بیشتر شود که شامل دو فرایند متفاوت است: نخست تصمیم‌گیری درباره چگونگی عرضه مواد و نظم واحدهای درسی است و دوم توجه به توالی که برحسب آن مطالب درسی در کلاس عرضه می‌شود. در سازمان‌دهی مواد آموزشی، توجه به ارتباط طولی محتوای مواد آموزشی (رعایت اصل توالی، مداومت و فزاینده‌گی) و ارتباط عرضی محتوای مواد آموزشی با یکدیگر (از طریق برقراری ارتباط موازی، همجوشی

رشته‌ای و یا سازمان‌دهی به صورت بین رشته‌ای از طریق سازمان‌دهی رشته‌های وسیع و یا روش تحقیق در موضوعات بین رشته‌ای) ضروری است.

۱۱. توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی

به معرفی آثار مادی و معنوی ایرانیان و مسلمانان در مواد آموزشی مختلف اشاره دارد. آثار علمی و فرهنگی، بخش نرم‌افزاری یک تمدن و آثار ساختمانی، بخش سخت‌افزاری یک تمدن را تشکیل می‌دهد. توجه به این آثار و معرفی آن‌ها در مواد و رسانه‌های آموزشی و تربیتی از اهمیت فراوانی برخوردار است.

۱۲. رعایت اصول بهداشتی و ایمنی

رعایت ملاحظات بهداشتی و ایمنی مانند استفاده از مواد اولیه سالم، سبک، بی‌خطر، با کیفیت و مقاوم در ساخت محصولات آموزشی، موجب می‌شود که به فرد و محیط زیست آسیبی وارد نشود و از طرفی بهداشت روانی مصرف‌کننده به خاطر زیبایی و یا قیمت معقول آن محصول نیز حفظ شود. در تهیه کتابهای آموزشی، توجه به ملاحظات بهداشتی نیازمند استفاده از کاغذهای مرغوب به جای کاغذهای بازیافتی است. همچنین رنگ کاغذ نباید کاملاً شفاف و یا وزن کتاب و ماده آموزشی نباید سنگین باشد.

۱۳. جذابیت شکلی و ظاهری

توجه به خصوصیات ظاهری در طراحی و ساخت مواد آموزشی و تربیتی موجب می‌شود که کودکان، نوجوانان یا معلمان و والدین با دیدن آن، به استفاده از ماده آموزشی علاقه‌مند شوند.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» کتاب‌ها و منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● خلاقیت و نوآوری:			
		۲	۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (نظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.
		۱	۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (نظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.
		۲	۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل/ طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کاربرد آن را مورد توجه قرار داده است.
		۱	۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.
		۲	۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
		۲	۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.
		۲	۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املای صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.
		۲	۸. به واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.
● سهولت به کارگیری:			
		۶	۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● صحت و دقت علمی:			
		۴	۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.
		۲	۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
		۴	۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.
		۲	۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.
		۲	۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
		۳	۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.
		۳	۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.
● به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژگان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوطه سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
		۶	۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» کتاب‌ها و منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
		۲	۳۰. استانداردهای فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۱. موازن تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.
	۸۰		جمع کل

معیارها و استانداردهای اختصاصی کتاب‌ها و منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

الف. ۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی مشترک» همه منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۱. وجود بیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
۱	محتوای کتاب با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۲		
۲	محتوای کتاب با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۳		
۲. توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
۱	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳		
۲	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۲		

الف. ۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های "اختصاصی مشترک" همه منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۳. برخورداری محتوا از صحت و اعتبار علمی				
۱	محتوای کتاب با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲		
۲	در محتوا از منابع و مآخذ معتبر استفاده شده است.	۲		
۴. تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای کتاب با میزان درک و فهم مخاطبان				
۱	محتوای کتاب با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۲	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است.	۱		
۳	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۴	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۵	مقدمه کتاب، اهداف، جامعه مخاطبان و شیوه ارائه محتوا را تبیین می‌کند.	۱		
۵. توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی - ذهنی) استفاده شده است.	۲		
۶. فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۲	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		

الف. ۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های "اختصاصی مشترک" همه منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۷. تناسب ساختار فیزیکی کتاب و کیفیت چاپ با سن مخاطبان				
۱	طرح روی جلد از جذابیت ظاهری برخوردار است و با محتوای کتاب مرتبط می‌باشد.	۱		
۲	قطع کتاب با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است.	۱		
۳	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی کتاب با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۴	صفحه‌آرایی به گونه‌ای است که به ایجاد انگیزه، آسان‌خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۵	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۶	حجم و تعداد صفحات با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
۸. نگارش کتاب با لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۱	کتاب از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر متناسب دارد.	۲		
۲	کتاب از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
۹. استفاده از شکل و تصویر مورد نیاز برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۱	تعداد تصویرها، با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۳	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا متناسب دارد.	۱		
۴	در گزینش تصاویر کتاب، هنجارهای اسلامی - ایرانی رعایت شده است.	۳		

الف. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی مشترک» همه منابع آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۱۰. تناسب محتوای کتاب با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۱	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش‌آموخته‌ها و پیش‌دانسته‌های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۳	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش‌آموزان، هماهنگ و همسو است.	۲		
۱۱. رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای کتاب				
۱	در تألیف کتاب به رعایت حقوق پدیدآورندگان کتاب درسی مربوط توجه شده است.	۱		
۲	کتاب و فهرست موضوعی براساس طبقه‌بندی فیپا ارائه شده است.	۱		
جمع: ۵۰				

ب.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» هر یک از انواع کتاب‌های

آموزشی - تربیتی زبان‌های خارجی

ب.۱.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های کمک آموزشی

زبان‌های خارجی

ب.۱.۱.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های تکمیلی دانش آموز (دانش‌افزایی)

زبان‌های خارجی

ملاحظات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	ردیف
۱. مبتنی بودن بر اهداف حوزه تربیت و یادگیری				
		۵	همسو و هم جهت با اصول و اهداف برنامه درسی زبان‌های خارجی و اسناد بالا دستی است.	۱
		۴	در راستای سندیت اهداف برنامه درسی حوزه یادگیری زبان‌های خارجی است.	۲
		۵	از نظر محتوا، هماهنگ و همسو با روش‌های غالب آموزش زبان است.	۳
۲. برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
		۵	فصول کتاب دارای انسجام و پیوستگی لازم و منطقی هستند.	۱
۳. ایجاد انگیزه و تقویت آن در مخاطبان				
		۲	به نیازهای اطلاعاتی برانگیخته شده به هنگام مرور برنامه‌های درسی پاسخ می‌دهد.	۱
		۲	به کنجکاوی‌های فراگیران درباره زبان‌های خارجی پاسخ مناسب می‌دهد.	۲
۴. کمک به رشد و توسعه علمی مخاطبان				
		۲	به رشد و توسعه علمی فراگیران یاری می‌رساند.	۱
		۲	به تسهیل جریان یادگیری و پرورش مهارت‌های زبانی کمک می‌کند.	۲

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حد اکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۵. ارائه تعمیم‌ها، مفاهیم و واقعیت‌ها به صورت مستدل				
۱	در بیان مفاهیم و مضامین درس، به شیوه مستدل و علمی عمل می‌کند.	۳		
۶. توجه به نیازهای اختصاصی مخاطبان				
۱	به چند مهارت یا ریز مهارت زبانی (خواندن، نوشتن، صحبت کردن، گوش دادن، دانش واژگان و دستور زبان) پرداخته است.	۶		
۷. افزایش گیرایی مطالب با استفاده از قالب‌های متنوعی مانند داستان، شعر و نمایشنامه به صورت‌های ساده یا ترکیبی				
۱	از صورت‌ها و فرم‌های متفاوت و متنوعی همچون داستان، شعر و نمایش‌نامه در بیان مطالب استفاده کرده است.	۴		
۲	بین جنبه‌های هنری و جنبه‌های آموزشی در قالب مورد استفاده تعادل وجود دارد.	۳		
۸. خلاقیت و نوآوری در ارائه مطالب علمی				
۱	مطالب موجود در آن به روز و جذاب است.	۵		
۲	مطالب و شیوه ارائه آن‌ها خلاقانه و نوآورانه است.	۵		
۹. برخورداری از تصویر، نمودار، جدول، گراف و نقشه برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر مطالب به مخاطبان				
۱	در صورت نیاز از تصاویر، نمودارها، جداول و نقشه‌ها برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر استفاده مطلوب کرده است.	۵		
۱۰. تقویت علاقه مخاطبان نسبت به مطالعه بیشتر درباره موضوع یا موضوع‌های مطرح شده				
۱	شیوه تنظیم محتوا به گونه‌ای است که علاقه و انگیزه مخاطبان را به مطالعه تکمیلی درباره موضوع درسی برانگیخته است.	۳		
۲	محتوای ارائه شده مورد علاقه دانش‌آموزان بوده و پاسخگوی کنجکاوی آن‌هاست.	۳		

ب.۱.۱.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های "اختصاصی" کتاب‌های تکمیلی دانش آموز (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۱۱. معرفی منابع تألیف یا ترجمه کتاب و منابع برای مطالعه				
۱	ضمیمه‌های لازم و کافی را دارد.	۳		
۲	منابع مکتوب و برخط تکمیلی را در موضوع درسی معرفی می‌کند.	۳		
جمع: ۷۰				

ب.۱.۱.۲. ویژگی‌ها و سنجه‌های "اختصاصی" کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱. برخورداری از اطلاعات نوین برای گسترش دانش معلمان و کارشناسان				
۱	اطلاعات مربوط به دانش پایه تحصیلی برای آموزش زبان‌های خارجی را در اختیار معلمان می‌گذارد.	۵		
۲. بیان محتوا با روش‌های تازه و جذاب				
۱	محتوای کتاب با شیوه‌ای تازه و جذاب بیان شده است.	۵		
۳. تقویت شایستگی‌ها و مهارت‌های نوین حرفه‌ای، تربیتی و تخصصی مخاطبان				
۱	مباحث کتاب به شرح تکنیک‌های روش تدریس مهارت‌های زبانی و یا روش ارزشیابی موارد مشابه مورد نیاز از درس زبان‌های خارجی پرداخته است.	۵		
۲	مهارت‌های شغلی و تخصصی و تربیتی معلمان و کارشناسان را تقویت می‌کند.	۵		

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۴. ارائه مطالعات ملی و جهانی در توسعه مهارت‌های حرفه‌ای و تخصصی				
۱	در توسعه مهارت‌های حرفه‌ای و تخصصی به یافته‌های پژوهش‌های ملی و بین‌المللی توجه شده است.	۲		
۵. ارائه یافته‌های جدید روشی در تدریس علوم کشورهای گوناگون جهان و مقایسه تطبیقی آن‌ها با ایران				
۱	برای بهبود روش‌های تدریس معلمان، از نتایج یافته‌های نوین آموزش زبان‌های خارجی در جهان، استفاده شده است.	۳		
۶. ارائه یافته‌های جدید روشی در برنامه‌ریزی دروس با ذکر نمونه‌هایی از کشورهای جهان، برای مقایسه تطبیقی آن‌ها با ایران				
۱	در صورت نیاز از نمونه‌های یافته‌های جدید روشی برای بهبود برنامه‌ریزی استفاده می‌کند.	۲		
۷. ارائه مهارت‌ها و تمرین‌های قابل انطباق با محیط یادگیری و کتاب‌های درسی کشور				
۱	دارای فعالیت‌ها و تمرین‌های بومی‌سازی شده و مطابق کتاب‌های درسی است.	۶		
۸. افزایش توانمندی‌های معلمان در زمینه طراحی موقعیت‌ها و فعالیت‌های کلاسی مناسب برای دانش‌آموزان				
۱	محتوای کتاب از طریق حل مشکلات آموزشی دبیران به بهبود فرآیند تدریس کمک می‌کند.	۶		
۲	محتوای کتاب توانمندی دبیران را جهت طراحی فعالیت‌های کلاسی تدریس و ارزش‌یابی برای دانش‌آموزان افزایش می‌دهد.	۶		
۳	برای مرور درس‌های قبل و معرفی درس جدید پیشنهادهایی در اختیار دبیران قرار می‌دهد.	۵		
۹. درهم‌تنیدگی محتوای کتاب با مسائل جامعه امروز، زندگی فردی مخاطبان و فناوری‌های نوین				
۱	جهت ارائه اطلاعات از روش‌های به روز و فناوری‌های نوین استفاده شده است.	۶		
۲	محتوای این کتاب با مسائل جامعه امروزی تناسب دارد.	۶		

ب.۱.۱.۲. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱۰. تشریح، تفسیر و تبیین برنامه‌های درسی حوزه زبان‌های خارجی برای مخاطبان				
۱	با اهداف بسته آموزشی دوره تحصیلی هماهنگ و همسو است.	۲		
۲	به تشریح، تفسیر و تبیین برنامه درسی می‌پردازد.	۶		
جمع: ۷۰				

ب.۱.۲. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های کمک‌درسی

زبان‌های خارجی

ب.۱.۲.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی»

کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱. توسعه مفاهیم و مهارت‌های اساسی مطرح شده در کتاب‌های درسی به‌منظور تسهیل، تثبیت و تقویت یادگیری دانش‌آموزان				
۱.	فراگیری مهارت‌های زبانی و مضامین (Theme) مربوط به درس را تثبیت، تسهیل و تقویت می‌کند.	۵		
۲. توجه به ایده‌های کلیدی و شایستگی‌های موجود در برنامه درسی در سازمان‌دهی محتوا				
۱	کتاب با ایده‌های اصلی و شایستگی‌های مورد انتظار برنامه درسی دوره تحصیلی هماهنگی و همسویی دارد.	۵		
۲	با مفاهیم اصلی و اساسی کتاب درسی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۵		
۳. طبقه‌بندی اطلاعات، مهارت‌ها و ارزش‌های موجود در کتاب درسی به‌منظور تسهیل یادگیری				
۱	به دسته‌بندی و مقوله‌سازی اطلاعات، مهارت‌ها و ارزش‌های موضوعات و مضامین کتاب درسی می‌پردازد.	۵		

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۴. عدم ارائه تمرین‌های بی‌ارتباط با اهداف درس‌ها و نیز عدم پاسخ مستقیم به تمرین‌ها (حل مسائل)				
۱	از پاسخ به تمرین‌ها خودداری کرده است.	۵		
۲	از ارائه تمرین‌های بی‌مورد خودداری کرده است.	۸		
۵. خلاقیت و نوآوری در ارائه تمرین‌ها برای تشویق یادگیرنده				
۱	داوری تمرین‌ها خلاقانه و نوآورانه است.	۶		
۶. استفاده از تصویر، نمودار، جدول، گراف و نقشه برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر مطالب به مخاطبان				
۱	از زبان تصویر به اندازه کافی و مقتضی استفاده شده است.	۵		
۲	تصاویر، جداول و نمودارها مرتبط، واضح و مشخص هستند.	۵		
۷. رعایت استاندارد ارزشیابی برنامه درسی				
۱	هریک از آزمون‌ها را براساس بارم بندی مصوب طراحی کرده است.	۵		
۲	اصول علمی آزمون‌سازی رویکرد ارتباطی رعایت شده است.	۵		
۸. تاکید بر یادگیری پایدار به جای موفقیت آنی و زودگذر در ارزشیابی‌ها				
۱	رویکرد تمرین‌ها به گونه‌ای است که به جای حصول نتیجه آنی و سریع، به پایداری و تثبیت موضوع در ذهن دانش‌آموزان کمک می‌کند.	۴		
۹. پرورش خلاقیت‌های دانش‌آموزان از طریق ارائه الگوهای مناسب یادگیری و تعامل با آن‌ها				
۱	با طرح نمونه سوالات باز و واگرا، دانش‌آموزان را به اندیشیدن وا می‌دارد.	۳		
۲	الگوهای یادگیری به گونه‌ای هستند که نوآوری و خلاقیت را در دانش‌آموزان پرورش می‌دهند.	۲		

ب.۱.۲.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱۰. افزایش علاقه و انگیزه مخاطبان برای توسعه یادگیری				
۱	با طراحی تمرین‌های متنوع و متناسب با سلیق و علایق مخاطبان، انگیزه و علاقه را در آن‌ها افزایش می‌دهد.	۲		
جمع: ۷۰				

ب.۲.۲.۱. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱. فراهم کردن فرصت شکوفایی فطرت و استعدادهای دانش‌آموزان				
۱	برای شکوفایی توانمندی‌ها و استعدادهای دانش‌آموزان فرصت‌های مناسبی را فراهم می‌آورد.	۵		
۲. ایجاد فرصت کاربرد یافته‌های علوم گوناگون در زندگی فردی و اجتماعی دانش‌آموزان				
۱	با توجه به ارتباط طولی و عرضی موضوع درس با سایر حوزه‌های یادگیری، کاربرد یافته‌های علوم مختلف را ممکن می‌سازد.	۵		
۳. تعمیق درک دانش‌آموزان در ارتباط با مطالب کتاب درسی و برنامه درسی				
۱	با ارائه فعالیت‌ها و تمرین‌های متنوع، کمبودهای احتمالی کتاب‌های درسی را جبران می‌کند و مطالب را عمق می‌بخشد.	۱۰		
۴. پرورش مهارت‌های لازم و مرتبط با کتاب‌های درسی				
۱	مطالب کتاب به آموزش چهار مهارت زبانی به شیوه موثر و کارآمد می‌پردازد.	۱۰		
۲	به تمرین‌ها پاسخ مستقیم نداده است.	۳		

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۵. فراهم کردن زمینه استحکام و استمرار فرایند یادگیری دانش‌آموزان				
۱	محتوا سؤال برانگیز و موجب کنجکاوی و پرسشگری مخاطبان برای کسب اطلاعات و مهارت‌های بیشتر است.	۳		
۲	با فراهم آوردن فرصت‌های تعامل با محتوا و دیگران، امکان یادگیری را افزایش می‌دهد.	۲		
۶. ارائه موقعیت‌ها و فعالیت‌های یادگیری و مهارت‌های متنوع و فراتر از کتاب درسی				
۱	محتوای کتاب برای دانش‌آموزان خیلی ضعیف و خیلی قوی مطالب متناسب دارد.	۱۰		
۲	از ارائه تمرین‌های تکراری و بی مورد و حل تمرین‌های موجود در کتاب، خودداری کرده است.	۳		
۳	از دانش‌آموزان انتظار پاسخ‌های خلاق و واگرا دارد.	۵		
۷. فراهم کردن زمینه پرورش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان از طریق پیش‌بینی کارهای گروهی در فعالیت‌ها				
۱	دارای تمرین‌ها و فعالیت‌های متناسب با کارگروهی و ایفای نقش است.	۵		
۸. بسط و توسعه فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان در محیط متنوع محل زندگی آن‌ها				
۱	فعالیت‌های آن با واقعیت‌های زندگی روزمره و محیط اطراف هماهنگی و هم‌سویی لازم را دارند.	۵		
۹. فراهم کردن شایستگی‌های پایه در مخاطبان از طریق طراحی موقعیت‌های آموزشی و تربیتی مناسب				
۱	موقعیت‌های آموزشی و تربیتی به گونه‌ای است که زمینه ایجاد شایستگی‌های پایه را تقویت می‌کند.	۴		
جمع: ۷۰				

ب. ۲. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی»

کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی

ملاحظات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	ردیف
۱. مبتنی بودن بر اهداف حوزه تربیت و یادگیری				
		۵	با اهداف برنامه درسی دوره تحصیلی ارتباط دارد.	۱
		۴	اطلاعات تکمیلی مرتبط با برنامه های درسی زبان های خارجی را در اختیار دانش آموزان قرار داده است.	۲
۲. برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
		۳	محتوا از سازماندهی و ساختار مناسبی برخوردار است.	۱
		۳	پیوستگی و انسجام موضوعی در فصل‌ها رعایت شده است.	۲
۳. کمک به رشد و توسعه علمی مخاطبان				
		۴	انگیزه و علاقه مخاطبان را برای فراگیری موضوع افزایش می‌دهد.	۱
		۳	به نیازهای اطلاعاتی برانگیخته شده به هنگام مرور برنامه‌های درسی پاسخ می‌دهد.	۲
		۳	به نیازهای علمی دانش‌آموزان و مربیان توجه کافی دارد.	۳
۴. انتقال تعمیم‌ها، مفاهیم و واقعیت‌ها به صورت مستدل				
		۳	در انتقال و تعمیم مهارت‌های زبانی و زیر مجموعه های آن موثر عمل می‌کند.	۱
		۳	مجموعه ای مدون از مهارت‌ها یا زیر مجموعه آن‌ها همچون دانش واژگان یا نکات دستوری و ... به استفاده‌کنندگان ارائه می‌دهد.	۲

ب. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۵. توجه به نیازهای اختصاصی مخاطبان				
۱	محتوا به کنجاوی‌ها، نیازهای اطلاعاتی و پرسش‌های مخاطبان در سطوح مختلف توجه کافی دارد.	۳		
۲	مراجع و منابع متناسب و مورد نیاز مخاطبان را معرفی می‌کند.	۳		
۶. استفاده از تصویر، نمودار، جدول، گراف و نقشه برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر مطالب به مخاطبان				
۱	به منظور سهولت درک پیام‌ها و مفاهیم، از جداول، نمودارها، تصاویر، نقشه‌ها و موارد مشابه در هنگام ضرورت بهره‌لازم را برده است.	۳		
۷. تقویت علاقه مخاطبان به مطالعه بیشتر درباره موضوع یا موضوع‌های مطرح شده				
۱	به کاربرد زبان‌های خارجی در موقعیت‌های واقعی و مرتبط با زندگی روزمره توجه دارد.	۳		
۲	از شیوه‌های خلاقانه در ارائه اطلاعات استفاده کرده است.	۳		
۸. ویژگی‌های اختصاصی موضوع درسی				
۱	از نظام ارجاع‌دهی مناسب و علمی برخوردار است.	۳		
۲	از صحت علمی لازم برخوردار است.	۴		
۳	قابلیت دسترسی سریع به اطلاعات را فراهم کرده است.	۳		
۴	دارای واژه‌نامه مناسب است.	۳		
۵	نمایه مناسبی دارد.	۳		
۶	نویسنده از اعتبار لازم برای تهیه و تدوین کتاب مرجع برخوردار است.	۵		
۷	به ایجاد روحیه جستجوگری و کسب اطلاعات از منابع یادگیری (معلم، والدین، کتاب و غیره) توسط فراگیر پرداخته است.	۳		
جمع: ۷۰				

ب. ۳. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های افست زبان‌های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۱. همسو و هم جهت بودن با اصول و اهداف برنامه درسی زبان‌های خارجی و اسناد بالا دستی آن (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ، برنامه درسی ملی و ...)				
۱	در راستای رویکرد و اهداف برنامه درسی است.	۸		
۲	اطلاعات تکمیلی مرتبط با برنامه های درسی را در اختیار دانش‌آموزان قرار داده است.	۸		
۲. برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
۱	محتوا از سازماندهی مناسب برخوردار است.	۷		
۳. ایجاد انگیزه و تقویت آن در مخاطبان				
۱	انگیزه و علاقه مخاطبان را برای فراگیری موضوع افزایش می‌دهد .	۵		
۴. برخورداری از ویژگی‌های بصری مناسب				
۱	از کیفیت فیزیکی و دیداری مناسبی برخوردار است.	۵		
۵. توجه به نیازهای اختصاصی مخاطبان				
۱	دربگیرنده محتوای مناسب جهت رفع نیازهای مخاطبان است.	۶		
۲	محتوای ارائه شده برای مخاطبان قابل درک است.	۵		

ب. ۳. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» کتاب‌های افست زبان های خارجی

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
۶. ویژگی‌های اختصاصی موضوع درسی				
۱	هماهنگ و همسو با رویکردهای غالب آموزش زبان در دنیاست.	۸		
۲	محتوا و تصاویر با فرهنگ اسلامی - ایرانی هماهنگ و همسو است.	۱۰		
۳	از انتشارات معتبر علمی انتخاب و اتخاذ شده است.	۸		
جمع: ۷۰				

الف. ۴. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی مشترک» پوستر و فلش کارت

زبان های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱. وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
۱	محتوا با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۲		
۲	محتوا با برنامه درسی زبان های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۳		
۲. توجه به توسعه شایستگی های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
۱	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳		
۲	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۲		

الف. ۴. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی مشترک» پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حد اکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۳. برخورداری محتوای پوستر و فلش کارت از صحت و اعتبار علمی				
۱	محتوا با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲		
۲	در محتوا از منابع و مأخذ معتبر استفاده شده است.	۲		
۴. تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای پوستر و فلش کارت با میزان درک و فهم مخاطبان				
۱	محتوا با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۲	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است.	۱		
۳	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۴	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۵	محتوا با اهداف و جامعه مخاطب متناسب است.	۱		
۵. توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی - ذهنی) استفاده شده است.	۲		
۶. فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۲	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		

الف. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی مشترک» پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۷. تناسب ساختار فیزیکی پوستر و فلش کارت و کیفیت چاپ آن‌ها با سن مخاطبان				
۱	از جذابیت ظاهری و ارتباط با محتوای کتاب برخوردار است.	۱		
۲	قطع پوستر و فلش کارت با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است.	۱		
۳	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۴	صفحه آرای به گونه‌ای است که به ایجاد انگیزه، آسان خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۵	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۶	حجم مطالب با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
۸. لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۱	محتوای پوستر و فلش کارت از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر تناسب دارد.	۲		
۲	محتوا از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
۹. استفاده از شکل و تصویر مورد نیاز برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۱	تعداد تصویرها با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۳	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا تناسب دارد.	۱		
۴	در گزینش تصاویر، هنجارهای اسلامی- ایرانی رعایت شده است.	۳		

الف. ۴. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی مشترک» پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱۰. تناسب محتوای پوستر و فلش کارت با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۱	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش آموخته‌ها و پیش دانسته‌های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۳	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش‌آموزان هماهنگ و همسو است.	۲		
۱۱. رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای پوستر و فلش کارت				
۱	به رعایت حقوق پدید آورندگان کتاب درسی مربوط، توجه شده است.	۲		
جمع: ۵۰				

ب. ۴. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» پوستر و فلش کارت

زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۱. مبتنی بودن بر اهداف حوزه تربیت و یادگیری				
۱	در راستای رویکرد و اهداف برنامه درسی است.	۵		
۲	اطلاعات تکمیلی مرتبط با برنامه‌های درسی را در اختیار دانش‌آموزان قرار داده است.	۵		
۲. برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
۱	محتوا از سازماندهی مناسب برخوردار است.	۵		
۲	عناصر به نمایش گذاشته شده مرتبط و مکمل هستند.	۵		

ب.۴. ویژگی‌ها و سنجه‌های «اختصاصی» پوستر و فلش کارت زبان های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
۳. ایجاد انگیزه و تقویت آن در مخاطبان				
۱	انگیزه و علاقه مخاطبان را جهت فراگیری موضوع افزایش می دهد .	۵		
۴. برخورداری از ویژگی های بصری مناسب				
۱	از رنگ های مناسب و استاندارد استفاده شده است.	۵		
۲	از قطع مناسبی برخوردار است.	۵		
۵. تناسب مفاهیم و محتوای ارائه شده با نیازهای مخاطبان				
۱	دربرگیرنده محتوای مناسب جهت رفع نیازهای مخاطبان است.	۵		
۲	محتوای ارائه شده برای مخاطبان قابل درک است.	۵		
۶. تناسب حجم محتوای ارائه شده با سرعت انتقال اطلاعات				
۱	تعداد کارت ها و حجم محتوای پوستر با حجم محتوای کتاب متناسب است.	۵		
۲	از تعدد مفاهیم ارائه شده پرهیز شده است.	۵		
۷. تناسب تصاویر با محتوا				
۱	تصاویر و محتوا هماهنگی و همسویی لازم را دارا می‌باشند.	۵		
۸. ویژگی‌های تخصصی موضوع درسی				
۱	مواد اولیه استفاده شده دارای کیفیت مناسب گروه سنی مربوط است.	۵		
۲	دارای جنس مقاوم و بسته بندی مناسب است.	۵		
جمع: ۷۰				

ضمیمہ ۱

فرم‌های ارزشیابی و جداول ارزیابی از انواع کتاب‌ها و منابع آموزشی و تربیتی زبان‌های خارجی

۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌ها و منابع کمک آموزشی

زبان‌های خارجی

۱.۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌ها و منابع تکمیلی دانش آموز

(دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی

۱.۱.۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های تکمیلی دانش آموز (دانش‌افزایی)

زبان‌های خارجی

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های تکمیلی دانش آموز

(دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● خلاقیت و نوآوری:			
		۲	۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (نظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.
		۱	۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (نظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.
		۲	۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل/ طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کاربست آن را مورد توجه قرار داده است.
		۱	۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.
		۲	۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی

معیارها و سنجه‌ها	حد اکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.	۲		
۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املای صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.	۲		
۸. به واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.	۲		
● سهولت به کارگیری:			
۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.	۶		
● صحت و دقت علمی:			
۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.	۴		
۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.	۲		
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.	۴		
۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.	۲		
۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.	۲		
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.	۳		
۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.	۳		

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.
● به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژگان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوط سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی

معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.	۶		
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
۳۰. استانداردهای فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.	۲		
۳۱. موازین تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.	۲		
۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.	۲		
جمع کل	۸۰		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز

» (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
۱	محتوای کتاب با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۲		
۲	محتوای کتاب با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۳		

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
۳	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳		
۴	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۲		
● برخورداری محتوا از صحت و اعتبار علمی				
۵	محتوای کتاب با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲		
۶	در محتوا از منابع و مآخذ معتبر استفاده شده است.	۲		
● تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای کتاب با میزان درک و فهم مخاطبان				
۷	محتوای کتاب با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۸	به پیش‌دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است.	۱		
۹	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۱۰	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۱۱	مقدمه کتاب، اهداف، جامعه مخاطبان و شیوه ارائه محتوا را تبیین می‌کند.	۱		
● توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱۲	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین‌فردی و عینی - ذهنی) استفاده شده است.	۲		
● فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱۳	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۱۴	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزایی از کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تناسب ساختار فیزیکی کتاب و کیفیت چاپ با سن مخاطبان				
۱۵	طرح روی جلد از جذابیت ظاهری برخوردار است و با محتوای کتاب مرتبط می‌باشد.	۱		
۱۶	قطع کتاب با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است.	۱		
۱۷	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی کتاب با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۱۸	صفحه آرای به گونه ای است که به ایجاد انگیزه، آسان خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۱۹	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۲۰	حجم و تعداد صفحات با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
● نگارش کتاب با لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۲۱	کتاب از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر تناسب دارد.	۲		
۲۲	کتاب از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
● استفاده از شکل و تصویر مورد نیاز برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۲۳	تعداد تصویرها، با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲۴	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۲۵	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا تناسب دارد.	۱		
۲۶	در گزینش تصاویر کتاب، هنجارهای اسلامی - ایرانی رعایت شده است.	۳		

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تناسب محتوای کتاب با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۲۷	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش آموخته‌ها و پیش دانسته‌های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲۸	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۲۹	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش آموزان، هماهنگ و همسو است.	۲		
● رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای کتاب				
۳۰	در تألیف کتاب به رعایت حقوق پدید آورندگان کتاب درسی مربوط توجه شده است.	۱		
۳۱	کتاب و فهرست موضوعی براساس طبقه‌بندی فیپا ارائه شده است.	۱		
● مبتنی بودن بر اهداف حوزه تربیت و یادگیری				
۳۲	همسو و هم جهت با اصول و اهداف برنامه درسی زبان‌های خارجی و اسناد بالا دستی است.	۵		
۳۳	در راستای سندیت اهداف برنامه درسی حوزه یادگیری زبان های خارجی است.	۴		
۳۴	از نظر محتوا، هماهنگ و همسو با روش های غالب آموزش زبان است.	۵		
● برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
۳۵	فصول کتاب دارای انسجام و پیوستگی لازم و منطقی هستند.	۵		
● ایجاد انگیزه و تقویت آن در مخاطبان				
۳۶	به نیازهای اطلاعاتی برانگیخته شده به هنگام مرور برنامه‌های درسی پاسخ می‌دهد.	۲		
۳۷	به کنجکاوی‌های فراگیران درباره زبان های خارجی پاسخ مناسب می‌دهد.	۲		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزایی از کتاب‌های تکمیلی دانش‌آموز (دانش‌افزایی) زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● کمک به رشد و توسعه علمی مخاطبان				
۳۸	به رشد و توسعه علمی فراگیران یاری می‌رساند.	۲		
۳۹	به تسهیل جریان یادگیری و پرورش مهارت‌های زبانی کمک می‌کند.	۲		
● ارائه تعمیم‌ها، مفاهیم و واقعیت‌ها به صورت مستدل				
۴۰	در بیان مفاهیم و مضامین درس، به شیوه مستدل و علمی عمل می‌کند.	۳		
● توجه به نیازهای اختصاصی مخاطبان				
۴۱	به چند مهارت یا ریز مهارت زبانی (خواندن، نوشتن، صحبت کردن، گوش دادن، دانش واژگان و دستور زبان) پرداخته است.	۶		
● افزایش گیرایی مطالب با استفاده از قالب‌های متنوعی مانند داستان، شعر و نمایشنامه به صورت‌های ساده یا ترکیبی				
۴۲	از صورت‌ها و فرم‌های متفاوت و متنوعی همچون داستان، شعر و نمایش‌نامه در بیان مطالب استفاده کرده است.	۴		
۴۳	بین جنبه‌های هنری و جنبه‌های آموزشی در قالب مورد استفاده تعادل وجود دارد.	۳		
● خلاقیت و نوآوری در ارائه مطالب علمی				
۴۴	مطالب موجود در آن به روز و جذاب است.	۵		
۴۵	مطالب و شیوه ارائه آن‌ها خلاقانه و نوآورانه است.	۵		
● برخورداری از تصویر، نمودار، جدول، گراف و نقشه برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر مطالب به مخاطبان				
۴۶	در صورت نیاز از تصاویر، نمودارها، جداول و نقشه‌ها برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر استفاده مطلوب کرده است.	۵		

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تقویت علاقه مخاطبان نسبت به مطالعه بیشتر درباره موضوع یا موضوع‌های مطرح شده				
۴۷	شیوه تنظیم محتوا به گونه ای است که علاقه و انگیزه مخاطبان را به مطالعه تکمیلی درباره موضوع درسی برانگیخته است.	۳		
۴۸	محتوای ارائه شده مورد علاقه دانش آموزان بوده و پاسخگوی کنجکاوی آن‌هاست.	۳		
● معرفی منابع تألیف یا ترجمه کتاب و منابع برای مطالعه				
۴۹	ضمیمه های لازم و کافی را دارد.	۳		
۵۰	منابع مکتوب و برخط تکمیلی را در موضوع درسی معرفی می‌کند.	۳		
جمع امتیاز ویژگی‌های اختصاصی		۱۲۰		

۲.۱.۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● خلاقیت و نوآوری:			
		۲	۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (نظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.
		۱	۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (نظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.
		۲	۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل / طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کار بست آن را مورد توجه قرار داده است.
		۱	۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.
		۲	۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
		۲	۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.
		۲	۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املا صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.
		۲	۸. به واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.
● سهولت به کارگیری:			
		۶	۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجش‌ها
● صحت و دقت علمی:			
		۴	۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.
		۲	۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
		۴	۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.
		۲	۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.
		۲	۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
		۳	۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.
		۳	۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژه‌گان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوط سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
		۶	۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
		۲	۳۰. استاندارد‌های فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۱. موازین تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.
۸۰			جمع کل

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های مرجع

زبان‌های خارجی»

ملاحظات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	ردیف
● وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
		۲	محتوای کتاب با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۱
		۳	محتوای کتاب با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲
● توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
		۳	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳
		۲	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۴
● برخورداری محتوای کتاب از صحت و اعتبار علمی				
		۲	محتوای کتاب با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۵
		۲	در محتوا از منابع و مآخذ معتبر استفاده شده است.	۶

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای کتاب با میزان درک و فهم مخاطبان				
۷	محتوای کتاب با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۸	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است	۱		
۹	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۱۰	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۱۱	مقدمه کتاب، اهداف، جامعه مخاطبان و شیوه ارائه محتوا را تبیین می‌کند.	۱		
● توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱۲	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی - ذهنی) استفاده شده است.	۲		
● فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱۳	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۱۴	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		
● تناسب ساختار فیزیکی کتاب و کیفیت چاپ با سن مخاطبان				
۱۵	طرح روی جلد از جذابیت ظاهری برخوردار است و با محتوای کتاب مرتبط می‌باشد.	۱		
۱۶	قطع کتاب با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است.	۱		
۱۷	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی کتاب با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۱۸	صفحه‌آرایی به گونه‌ای است که به ایجاد انگیزه، آسان‌خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۱۹	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۲۰	حجم و تعداد صفحات با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● نگارش کتاب با لحن مشفقانه کتاب و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۲۱	کتاب از روانی و صحت به لحاظ زبانی و برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر تناسب دارد.	۲		
۲۲	کتاب از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
● استفاده از شکل و تصویر مورد نیاز برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۲۳	تعداد تصویرها، با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲۴	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۲۵	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا تناسب دارد.	۱		
۲۶	در گزینش تصاویر کتاب، هنجارهای اسلامی - ایرانی رعایت شده است.	۳		
● تناسب محتوای کتاب با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۲۷	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش‌آموخته‌ها و پیش‌دانسته‌های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲۸	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۲۹	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش‌آموزان هماهنگ و همسو است.	۲		
● رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای کتاب				
۳۰	در تألیف کتاب به رعایت حقوق پدیدآورندگان کتاب درسی مربوط توجه شده است.	۱		
۳۱	کتاب و فهرست موضوعی براساس طبقه‌بندی فیبا ارائه شده است.	۱		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● مبتنی بودن بر اهداف حوزه تربیت و یادگیری				
۳۲	با اهداف برنامه درسی دوره تحصیلی ارتباط دارد.	۵		
۳۳	اطلاعات تکمیلی مرتبط با برنامه های درسی زبان های خارجی را در اختیار دانش آموزان قرار داده است.	۴		
● برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
۳۴	محتوا از سازماندهی و ساختار مناسبی برخوردار است.	۳		
۳۵	پیوستگی و انسجام موضوعی در فصل‌ها رعایت شده است.	۳		
● کمک به رشد و توسعه علمی مخاطبان				
۳۶	انگیزه و علاقه مخاطبان را برای فراگیری موضوع افزایش می‌دهد.	۴		
۳۷	به نیازهای اطلاعاتی برانگیخته شده به هنگام مرور برنامه‌های درسی پاسخ می‌دهد.	۳		
۳۸	به نیازهای علمی دانش‌آموزان و مربیان توجه کافی دارد.	۳		
● انتقال تعمیم‌ها، مفاهیم و واقعیت‌ها به صورت مستدل				
۳۹	در انتقال و تعمیم مهارت‌های زبانی و زیر مجموعه های آن موثر عمل می‌کند.	۳		
۴۰	مجموعه ای مدون از مهارت‌ها یا زیر مجموعه آن‌ها همچون دانش واژگان یا نکات دستوری و ... به استفاده‌کنندگان ارائه می‌دهد.	۳		
● توجه به نیازهای اختصاصی مخاطبان				
۴۱	محتوا به کنجاوی‌ها، نیازهای اطلاعاتی و پرسش‌های مخاطبان در سطوح مختلف توجه کافی دارد.	۳		
۴۲	مراجع و منابع متناسب و مورد نیاز مخاطبان را معرفی می‌کند.	۳		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های مرجع زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● استفاده از تصویر، نمودار، جدول، گراف و نقشه برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر مطالب به مخاطبان				
۴۳	به منظور سهولت درک پیام‌ها و مفاهیم، از جداول، نمودارها، تصاویر، نقشه‌ها و موارد مشابه در هنگام ضرورت بهره لازم را برده است.	۳		
● تقویت علاقه مخاطبان به مطالعه بیشتر درباره موضوع یا موضوع‌های مطرح شده				
۴۴	به کاربرد زبان‌های خارجی در موقعیت‌های واقعی و مرتبط با زندگی روزمره توجه دارد.	۳		
۴۵	از شیوه‌های خلاقانه در ارائه اطلاعات استفاده کرده است.	۳		
● ویژگی‌های اختصاصی موضوع درسی				
۴۶	از نظام ارجاع‌دهی مناسب و علمی برخوردار است.	۳		
۴۷	از صحت علمی لازم برخوردار است.	۴		
۴۸	قابلیت دسترسی سریع به اطلاعات را فراهم کرده است.	۳		
۴۹	دارای واژه‌نامه مناسب است.	۳		
۵۰	نمایه مناسبی دارد.	۳		
۵۱	نویسنده از اعتبار لازم برای تهیه و تدوین کتاب مرجع برخوردار است.	۵		
۵۲	به ایجاد روحیه جستجوگری و کسب اطلاعات از منابع یادگیری (معلم، والدین، کتاب و غیره) توسط فراگیر پرداخته است.	۳		
جمع امتیاز ویژگی‌های اختصاصی		۱۲۰		

۳.۱.۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های افسست زبان‌های خارجی

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های افسست زبان‌های خارجی

معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● خلاقیت و نوآوری:			
۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (نظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.	۲		
۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (نظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.	۱		
۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل/ طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کاربست آن را مورد توجه قرار داده است.	۲		
۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.	۱		
۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.	۲		
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.	۲		
۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املاي صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.	۲		
۸. به واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.	۲		

ویژگی‌ها و سنجش‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های افست زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجش‌ها
● سهولت به کارگیری:			
		۶	۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.
● صحت و دقت علمی:			
		۴	۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.
		۲	۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
		۴	۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.
		۲	۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.
		۲	۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
		۳	۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.
		۳	۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های افسست زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژگان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوط سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
		۶	۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های افست زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
		۲	۳۰. استانداردهای فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۱. موازین تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.
	۸۰		جمع کل

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های افست زبان‌های خارجی»

ملاحظات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	ردیف
● وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
		۲	محتوای کتاب با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۱
		۳	محتوای کتاب با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲
● توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
		۳	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳
		۲	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۴

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های اِفست زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● برخورداری محتوای کتاب از صحت و اعتبار علمی				
۵	محتوای کتاب با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲		
۶	در محتوا از منابع و مأخذ معتبر استفاده شده است.	۲		
● تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای کتاب با میزان درک و فهم مخاطبان				
۷	محتوای کتاب با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۸	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است.	۱		
۹	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۱۰	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۱۱	مقدمه کتاب، اهداف، جامعه مخاطب و شیوه ارائه محتوا را تبیین می‌کند.	۱		
● توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱۲	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی-ذهنی) استفاده شده است.	۲		
● فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱۳	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۱۴	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های افست زبان های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تناسب ساختار فیزیکی کتاب و کیفیت چاپ با سن مخاطبان				
۱۵	طرح روی جلد از جذابیت ظاهری برخوردار است و با محتوای کتاب مرتبط می‌باشد.	۱		
۱۶	قطع کتاب با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است .	۱		
۱۷	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی کتاب با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۱۸	صفحه آرای به گونه ای است که به ایجاد انگیزه، آسان خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می کند.	۱		
۱۹	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۲۰	حجم و تعداد صفحات با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
● نگارش کتاب با لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۲۱	کتاب از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر تناسب دارد.	۲		
۲۲	کتاب از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
● استفاده از شکل و تصویر مورد نیاز برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۲۳	تعداد تصویرها، با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲۴	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره گیری مناسب از عکس ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۲۵	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا تناسب دارد.	۱		
۲۶	در گزینش تصاویر کتاب، هنجارهای اسلامی - ایرانی رعایت شده است.	۳		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های اِفست زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تناسب محتوای کتاب با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۲۷	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش آموخته‌ها و پیش دانسته‌های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲۸	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۲۹	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش‌آموزان هماهنگ و همسو است.	۲		
● رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای کتاب				
۳۰	در تألیف کتاب به رعایت حقوق پدید آورندگان کتاب درسی مربوط توجه شده است.	۱		
۳۱	کتاب و فهرست موضوعی براساس طبقه‌بندی فیبا ارائه شده است.	۱		
● همسو و هم جهت بودن با اصول و اهداف برنامه درسی زبان‌های خارجی و اسناد بالا دستی آن (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ، برنامه درسی ملی و...)				
۳۲	در راستای رویکرد و اهداف برنامه درسی است.	۸		
۳۳	اطلاعات تکمیلی مرتبط با برنامه‌های درسی را در اختیار دانش‌آموزان قرار داده است.	۸		
● برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
۳۴	محتوا از سازماندهی مناسب برخوردار است.	۷		
● ایجاد انگیزه و تقویت آن در مخاطبان				
۳۵	انگیزه و علاقه مخاطبان را برای فراگیری موضوع افزایش می‌دهد.	۵		
● برخورداری از ویژگی‌های بصری مناسب				
۳۶	از کیفیت فیزیکی و دیداری مناسبی برخوردار است.	۵		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های افست زبان های خارجی»

ملاحظات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	ردیف
● توجه به نیازهای اختصاصی مخاطبان				
		۶	درب‌گیرنده محتوای مناسب جهت رفع نیازهای مخاطبان است.	۳۷
		۵	محتوای ارائه شده برای مخاطبان قابل درک است.	۳۸
● ویژگی‌های اختصاصی موضوع درسی				
		۸	همهانگ و همسو با رویکردهای غالب آموزش زبان در دنیاست.	۳۹
		۱۰	محتوا و تصاویر با فرهنگ اسلامی - ایرانی همهانگ و همسو است .	۴۰
		۸	از انتشارات معتبر علمی انتخاب و اتخاذ شده است.	۴۱
	۱۲۰		جمع امتیاز ویژگی‌های اختصاصی	

۴.۱.۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از پوستر و فلش کارت

زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● خلاقیت و نوآوری:			
		۲	۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (نظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.
		۱	۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (نظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.
		۲	۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل / طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کار بست آن را مورد توجه قرار داده است.
		۱	۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.
		۲	۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
		۲	۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.
		۲	۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املا صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.
		۲	۸. به واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.
● سهولت به کارگیری:			
		۶	۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● صحت و دقت علمی:			
		۴	۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.
		۲	۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
		۴	۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.
		۲	۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.
		۲	۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
		۳	۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.
		۳	۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژگان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوط سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
		۶	۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
		۲	۳۰. استانداردهای فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۱. موازین تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.
۸۰			جمع کل

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی

«ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
۱	محتوا با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۲		
۲	محتوا با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۳		
● توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
۳	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳		
۴	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۲		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● برخورداری محتوای پوستر و فلش کارت از صحت و اعتبار علمی				
۵	محتوا با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲		
۶	در محتوا از منابع و مأخذ معتبر استفاده شده است.	۲		
● تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای پوستر و فلش کارت با میزان درک و فهم مخاطبان				
۷	محتوا با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۸	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است.	۱		
۹	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۱۰	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۱۱	محتوا با اهداف و جامعه مخاطب متناسب است.	۱		
● توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱۲	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی - ذهنی) استفاده شده است.	۲		
● فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱۳	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۱۴	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		

ردیف	معیارها و سنج‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تناسب ساختار فیزیکی پوستر و فلش کارت و کیفیت چاپ آن‌ها با سن مخاطبان				
۱۵	از جذابیت ظاهری و ارتباط با محتوای کتاب برخوردار است.	۱		
۱۶	قطع پوستر و فلش کارت با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است.	۱		
۱۷	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۱۸	صفحه آرایشی به گونه‌ای است که به ایجاد انگیزه، آسان‌خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۱۹	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۲۰	حجم مطالب با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
● لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۲۱	محتوای پوستر و فلش کارت از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر تناسب دارد.	۲		
۲۲	محتوا از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
● استفاده از شکل و تصویر مورد نیاز برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۲۳	تعداد تصویرها با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲۴	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۲۵	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا تناسب دارد.	۱		
۲۶	در گزینش تصاویر، هنجارهای اسلامی- ایرانی رعایت شده است.	۳		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تناسب محتوای پوستر و فلش کارت با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۲۷.	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش آموخته‌ها و پیش دانسته‌های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲۸.	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۲۹.	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش‌آموزان هماهنگ و همسو است.	۲		
● رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای پوستر و فلش کارت				
۳۰.	به رعایت حقوق پدید آورندگان کتاب درسی مربوط، توجه شده است.	۲		
● مبتنی بودن بر اهداف حوزه تربیت و یادگیری				
۳۱.	در راستای رویکرد و اهداف برنامه درسی است.	۵		
۳۲.	اطلاعات تکمیلی مرتبط با برنامه‌های درسی را در اختیار دانش‌آموزان قرار داده است.	۵		
● برخورداری از انسجام در اطلاعات و واقعیت‌های علمی				
۳۳.	محتوا از سازماندهی مناسب برخوردار است.	۵		
۳۴.	عناصر به نمایش گذاشته شده مرتبط و مکمل هستند.	۵		
● ایجاد انگیزه و تقویت آن در مخاطبان				
۳۵.	انگیزه و علاقه مخاطبان را جهت فراگیری موضوع افزایش می‌دهد.	۵		
● برخورداری از ویژگی‌های بصری مناسب				
۳۶.	از رنگ‌های مناسب و استاندارد استفاده شده است.	۵		
۳۷.	از قطع مناسبی برخوردار است.	۵		

ویژگی‌ها و سنج‌های اختصاصی «ارزیابی از پوستر و فلش کارت زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنج‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تناسب مفاهیم و محتوای ارائه شده با نیازهای مخاطبان				
۳۸	درب‌گیرنده محتوای مناسب جهت رفع نیازهای مخاطبان است.	۵		
۳۹	محتوای ارائه شده برای مخاطبان قابل درک است.	۵		
● تناسب حجم محتوای ارائه شده با سرعت انتقال اطلاعات				
۴۰	تعداد کارت‌ها و حجم محتوای پوستر با حجم محتوای کتاب متناسب است.	۵		
۴۱	از تعدد مفاهیم ارائه شده پرهیز شده است.	۵		
● تناسب تصاویر با محتوا				
۴۲	تصاویر و محتوا هماهنگی و همسویی لازم را دارا می‌باشند.	۵		
● ویژگی‌های تخصصی موضوع درسی				
۴۳	مواد اولیه استفاده شده دارای کیفیت مناسب گروه سنی مربوط است.	۵		
۴۴	دارای جنس مقاوم و بسته بندی مناسب است.	۵		
جمع امتیاز ویژگی‌های اختصاصی		۱۲۰		

۲.۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های حمایتی

زبان‌های خارجی

۱.۲.۱. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان

زبان‌های خارجی

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و

کارشناسان زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● خلاقیت و نوآوری:			
		۲	۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (نظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.
		۱	۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (نظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.
		۲	۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل/ طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کاربری آن را مورد توجه قرار داده است.
		۱	۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.
		۲	۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
		۲	۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.
		۲	۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املای صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.
		۲	۸. به واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.

ویژگی‌ها و سنج‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنج‌ها
● سهولت به کارگیری:			
		۶	۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.
● صحت و دقت علمی:			
		۴	۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.
		۲	۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
		۴	۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.
		۲	۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.
		۲	۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
		۳	۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.
		۳	۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژگان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوط سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
		۶	۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
		۲	۳۰. استاندارد های فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۱. موازین تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.
	۸۰		جمع کل

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و

کارشناسان زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
۱	محتوای کتاب با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۲		
۲	محتوای کتاب با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۳		
● توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
۳	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳		
۴	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۲		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● برخورداری محتوا از صحت و اعتبار علمی				
۵	محتوای کتاب با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲		
۶	در محتوا از منابع و مأخذ معتبر استفاده شده است.	۲		
● تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای کتاب با میزان درک و فهم مخاطبان				
۷	محتوای کتاب با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۸	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است.	۱		
۹	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۱۰	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۱۱	مقدمه کتاب، اهداف، جامعه مخاطبان و شیوه ارائه محتوا را تبیین می‌کند.	۱		
● توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱۲	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی-ذهنی) استفاده شده است.	۲		
● فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱۳	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۱۴	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تناسب ساختار فیزیکی کتاب و کیفیت چاپ با سن مخاطبان				
۱۵	طرح روی جلد از جذابیت ظاهری برخوردار است و با محتوای کتاب مرتبط می‌باشد.	۱		
۱۶	قطع کتاب با محتوا متناسب است.	۱		
۱۷	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی کتاب با مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۱۸	صفحه آرای به گونه ای است که به ایجاد انگیزه، آسان خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۱۹	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۲۰	حجم و تعداد صفحات با ویژگی‌های مخاطبان مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
● نگارش کتاب با لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۲۱	کتاب از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با مخاطبان تناسب دارد.	۲		
۲۲	کتاب از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
● استفاده از شکل و تصویر برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها، در صورت نیاز				
۲۳	تعداد تصویرها، با توجه به ویژگی‌های مخاطبان متناسب است.	۱		
۲۴	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۲۵	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا تناسب دارد.	۱		
۲۶	در گزینش تصاویر، هنارهای اسلامی- ایرانی رعایت شده است.	۳		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تناسب محتوای کتاب با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۲۷	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش آموخته‌ها و پیش دانسته‌های احتمالی مخاطبان توجه شده است.	۱		
۲۸	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی مخاطبان متناسب است.	۲		
۲۹	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح مخاطبان، هماهنگ و همسو است .	۲		
● رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای کتاب				
۳۰	در تألیف کتاب به رعایت حقوق پدید آورندگان کتاب درسی مربوط توجه شده است .	۱		
۳۱	کتاب و فهرست موضوعی براساس طبقه بندی فیبا ارائه شده است.	۱		
● برخورداری از اطلاعات نوین برای گسترش دانش معلمان و کارشناسان				
۳۲	اطلاعات مربوط به دانش پایه تحصیلی برای آموزش زبان های خارجی را در اختیار معلمان می گذارد.	۵		
● بیان محتوا با روش‌های تازه و جذاب				
۳۳	محتوای کتاب با شیوه ای تازه و جذاب بیان شده است.	۵		
● تقویت شایستگی‌ها و مهارت‌های نوین حرفه‌ای، تربیتی و تخصصی مخاطبان				
۳۴	مباحث کتاب به شرح تکنیک های روش تدریس مهارت‌های زبانی و یا روش ارزشیابی موارد مشابه مورد نیاز از درس زبان های خارجی پرداخته است.	۵		
۳۵	مهارت های شغلی و تخصصی و تربیتی معلمان و کارشناسان را تقویت می‌کند.	۵		
● ارائه مطالعات ملی و جهانی در توسعه مهارت‌های حرفه‌ای و تخصصی				
۳۶	در توسعه مهارت های حرفه ای و تخصصی به یافته‌های پژوهش های ملی و بین المللی توجه شده است.	۲		

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● ارائه یافته‌های جدید روشی در تدریس علوم کشورهای گوناگون جهان و مقایسه تطبیقی آن‌ها با ایران				
۳۷	برای بهبود روش های تدریس معلمان، از نتایج یافته‌های نوین آموزش زبان‌های خارجی در جهان، استفاده شده است.	۳		
● ارائه یافته‌های جدید روشی در برنامه‌ریزی دروس با ذکر نمونه‌هایی از کشورهای جهان، برای مقایسه تطبیقی آن‌ها با ایران				
۳۸	در صورت نیاز از نمونه های یافته های جدید روشی برای بهبود برنامه ریزی استفاده می‌کند.	۲		
● ارائه مهارت‌ها و تمرین‌های قابل انطباق با محیط یادگیری و کتاب‌های درسی کشور				
۳۹	دارای فعالیت ها و تمرین‌های بومی سازی شده و مطابق کتاب‌های درسی است.	۶		
● افزایش توانمندی‌های معلمان در زمینه طراحی موقعیت‌ها و فعالیت‌های کلاسی مناسب برای دانش آموزان				
۴۰	محتوای کتاب از طریق حل مشکلات آموزشی دبیران به بهبود فرآیند تدریس کمک می‌کند.	۶		
۴۱	محتوای کتاب توانمندی دبیران را جهت طراحی فعالیت های کلاسی تدریس و ارزش یابی برای دانش آموزان افزایش می دهد.	۶		
۴۲	برای مرور درس های قبل و معرفی درس جدید پیشنهادهایی در اختیار دبیران قرار می‌دهد.	۵		
● در هم تنیدگی محتوای کتاب با مسائل جامعه امروز، زندگی فردی مخاطبان و فناوری‌های نوین				
۴۳	جهت ارائه اطلاعات از روش های به روز و فناوری‌های نوین استفاده شده است.	۶		
۴۴	محتوای این کتاب با مسائل جامعه امروزی تناسب دارد.	۶		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های حمایتی معلمان و کارشناسان زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تشریح، تفسیر و تبیین برنامه‌های درسی حوزه زبان‌های خارجی برای مخاطبان				
۴۵	با اهداف بسته آموزشی دوره تحصیلی هماهنگ و همسو است.	۲		
۴۶	به تشریح، تفسیر و تبیین برنامه درسی می‌پردازد.	۶		
جمع امتیاز ویژگی‌های اختصاصی			۱۲۰	

۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های کمک‌درسی

زبان‌های خارجی

۱.۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های کار و تمرین زبان‌های خارجی

۱.۱.۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های کار (work book)

زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● خلاقیت و نوآوری:			
		۲	۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (نظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.
		۱	۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (نظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.
		۲	۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل/ طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کار بست آن را مورد توجه قرار داده است.
		۱	۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.
		۲	۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
		۲	۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.
		۲	۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املای صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.
		۲	۸. به واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● سهولت به کارگیری:			
		۶	۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.
● صحت و دقت علمی:			
		۴	۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.
		۲	۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
		۴	۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.
		۲	۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.
		۲	۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
		۳	۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.
		۳	۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژگان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوط سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
		۶	۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
		۲	۳۰. استانداردهای فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۱. موازین تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.
		۲	۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.
۸۰			جمع کل

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی

«ارزیابی از کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی»

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها	ردیف
● وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
		۲	محتوای کتاب با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۱
		۳	محتوای کتاب با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲
● توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
		۳	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳
		۲	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۴

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها	ردیف
● برخورداری محتوا از صحت و اعتبار علمی				
		۲	محتوای کتاب با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۵
		۲	در محتوا از منابع و مأخذ معتبر استفاده شده است.	۶
● تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای کتاب با میزان درک و فهم مخاطبان				
		۱	محتوای کتاب با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۷
		۱	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است	۸
		۱	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۹
		۱	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱۰
		۱	مقدمه کتاب، اهداف، جامعه مخاطبان و شیوه ارائه محتوا را تبیین می‌کند.	۱۱
● توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
		۲	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی-ذهنی) استفاده شده است.	۱۲
● فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
		۳	دارای اجزای کمکی تعاملی چایی است.	۱۳
		۲	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۱۴

ویژگی‌ها و سنج‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنج‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تناسب ساختار فیزیکی کتاب و کیفیت چاپ با سن مخاطبان				
۱۵	طرح روی جلد از جذابیت ظاهری برخوردار است و با محتوای کتاب مرتبط می‌باشد.	۱		
۱۶	قطع کتاب با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است.	۱		
۱۷	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی کتاب با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۱۸	صفحه‌آرایی به گونه‌ای است که به ایجاد انگیزه، آسان‌خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۱۹	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۲۰	حجم و تعداد صفحات با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
● نگارش کتاب با لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۲۱	کتاب از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر متناسب دارد.	۲		
۲۲	کتاب از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
● استفاده از شکل و تصویر برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۲۳	تعداد تصویرها، با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲۴	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۲۵	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا متناسب دارد.	۱		
۲۶	در گزینش تصاویر کتاب، هنجارهای اسلامی - ایرانی رعایت شده است.	۳		

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● تناسب محتوای کتاب با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۲۷	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش آموخته‌ها و پیش دانسته های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲۸	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۲۹	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش‌آموزان هماهنگ و همسو است.	۲		
● رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای کتاب				
۳۰	در تألیف کتاب به رعایت حقوق پدید آورندگان کتاب درسی مربوط توجه شده است	۱		
۳۱	کتاب و فهرست موضوعی براساس طبقه بندی فیپا ارائه شده است.	۱		
● توسعه مفاهیم و مهارت‌های اساسی مطرح شده در کتاب‌های درسی به منظور تسهیل، تثبیت و تقویت یادگیری دانش‌آموزان				
۳۲	فراگیری مهارت های زبانی و مضامین (Theme) مربوط به درس را تثبیت، تسهیل و تقویت می‌کند.	۵		
● توجه به ایده‌های کلیدی و شایستگی‌های موجود در برنامه درسی در سازمان‌دهی محتوا				
۳۳	کتاب با ایده های اصلی و شایستگی های مورد انتظار برنامه درسی دوره تحصیلی هماهنگی و همسویی دارد.	۵		
۳۴	با مفاهیم اصلی و اساسی کتاب درسی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۵		
● طبقه بندی اطلاعات، مهارت‌ها و ارزش‌های موجود در کتاب درسی به منظور تسهیل یادگیری				
۳۵	به دسته بندی و مقوله سازی اطلاعات، مهارت‌ها و ارزش های موضوعات و مضامین کتاب درسی می‌پردازد.	۵		

ویژگی‌ها و سنج‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنج‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● عدم ارائه تمرین‌های بی‌ارتباط با اهداف درس‌ها و نیز عدم پاسخ مستقیم به تمرین‌ها (حل مسائل)				
۳۶	از پاسخ به تمرین‌ها خودداری کرده است.	۵		
۳۷	از ارائه تمرین‌های بی‌مورد خودداری کرده است.	۸		
● خلاقیت و نوآوری در ارائه تمرین‌ها برای تشویق یادگیرنده				
۳۸	داوری تمرین‌ها خلاقانه و نوآورانه است.	۶		
● استفاده از تصویر، نمودار، جدول، گراف و نقشه برای انتقال سریع‌تر و مؤثرتر مطالب به مخاطبان				
۳۹	از زبان تصویر به اندازه کافی و مقتضی استفاده شده است.	۵		
۴۰	تصاویر، جداول و نمودارها مرتبط، واضح و مشخص هستند.	۵		
● رعایت استاندارد ارزشیابی برنامه‌درسی				
۴۱	هریک از آزمون‌ها را براساس بارم بندی مصوب طراحی کرده است.	۵		
۴۲	اصول علمی آزمون‌سازی رویکرد ارتباطی رعایت شده است.	۵		
● تاکید بر یادگیری پایدار به‌جای موفقیت آنی و زودگذر در ارزشیابی‌ها				
۴۳	رویکرد تمرین‌ها به گونه‌ای است که به جای حصول نتیجه آنی و سریع، به پایداری و تثبیت موضوع در ذهن دانش‌آموزان کمک می‌کند.	۴		
● پرورش خلاقیت‌های دانش‌آموزان از طریق ارائه الگوهای مناسب یادگیری و تعامل با آن‌ها				
۴۴	با طرح نمونه سوالات باز و واگرا، دانش‌آموزان را به اندیشیدن وای می‌دارد.	۳		
۴۵	الگوهای یادگیری به گونه‌ای هستند که نوآوری و خلاقیت را در دانش‌آموزان پرورش می‌دهند.	۲		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های کار (work book) زبان‌های خارجی»

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● افزایش علاقه و انگیزه مخاطبان برای توسعه یادگیری				
۴۶	با طراحی تمرین‌های متنوع و متناسب با سلاقی و علایق مخاطبان، انگیزه و علاقه را در آن‌ها افزایش می‌دهد.	۲		
جمع امتیاز ویژگی‌های اختصاصی		۱۲۰		

۲.۱.۲. جداول عمومی و اختصاصی ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی

ردیف	معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● خلاقیت و نوآوری:				
	۱. زمینه حل مسئله به صورت مبتکرانه از طریق پرورش مهارت‌های یک یا چند نوع تفکر (تظیر: تفکر منطقی، تفکر واگرا، تفکر سیستمی، تفکر نقاد) را فراهم می‌کند.	۲		
	۲. تولید یک محصول جدید و کاربردی را با استفاده از یک یا چند روش (تظیر: درگیری حواس، کاوشگری، آزمایش کردن) فراهم کرده است.	۱		
	۳. خلق ایده نو از طریق ایجاد شرایط نظیر: پرورش تخیل/ طرح افکار تازه/ ارتباط بین پدیده‌ها و وقایع و کاربست آن را مورد توجه قرار داده است.	۲		
	۴. موقعیت‌هایی برای به کارگیری ایده‌ها و تبدیل آن به خدمات جدید و به شیوه‌ای مفید را فراهم می‌کند.	۱		
	۵. محصول تولیدی از خلاقیت و نوآوری برخوردار است.	۲		

ویژگی‌ها و سنجش‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجش‌ها
● رعایت قواعد زبان و خط فارسی:			
		۲	۶. قواعد دستور زبان فارسی معیار (نوشتاری/گفتاری) به ویژه در ترکیب جملات رعایت شده است.
		۲	۷. قواعد کلی و عمومی در نوشتن املاي صحیح کلمات و اصول نشانه‌گذاری رعایت شده است.
		۲	۸. با واژگان معادل فارسی با توجه به دستورالعمل فرهنگستان زبان توجه کرده است.
● سهولت به کارگیری:			
		۶	۹. طراحی و تولید آن به گونه‌ای است که امکان بهره‌گیری آسان و راحت از ماده آموزشی را فراهم می‌کند.
● صحت و دقت علمی:			
		۴	۱۰. محتوا با بهره‌گیری از یافته‌ها، تجربیات و روش‌های علمی معتبر تهیه شده است.
		۲	۱۱. محتوا توصیفی نظام‌مند و منطقی (از یک یا چند شیء، پدیده، واقعیت و یا رخداد) ارائه کرده است و با عرصه‌های چهارگانه یادگیری با محوریت خداوند مرتبط است.
● تناسب محتوا و روش‌های ارائه با مشخصات و اهداف برنامه درسی و رشته تحصیلی:			
		۴	۱۲. با اهداف کلی دوره یا رشته تحصیلی تناسب دارد.
		۲	۱۳. به اصول حاکم بر طراحی برنامه‌های درسی مبتنی بر سند برنامه درسی ملی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی توجه کرده است.
		۲	۱۴. به شایستگی‌های پایه و مؤلفه‌های راهنمای حوزه‌ی تربیت و یادگیری مربوط توجه کرده است.
● رعایت و ترویج ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی جامعه اسلامی - ایرانی:			
		۳	۱۵. ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی مطرح در اسناد مصوب را رعایت نموده است.
		۳	۱۶. به معرفی نمادهای هویت ملی (ایرانی، اسلامی و انقلابی) مانند پرچم، زبان فارسی، ارزش‌های دینی و انقلابی توجه کرده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی

توضیحات	امتیاز اخذ شده	حداکثر امتیاز	معیارها و سنجه‌ها
● تناسب با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان مبتنی بر روان‌شناسی رشد:			
		۵	۱۷. به نیازهای گروه‌های سنی مخاطبان و تفاوت در نیازهای جنسیتی و محیطی توجه کرده است.
		۳	۱۸. به ارتقاء سطح رشد مخاطبان در ابعاد شناختی، عاطفی، ایمانی، اخلاقی و عملکردی آن‌ها کمک می‌کند.
● به روز بودن و تناسب با مقتضیات زمان:			
		۲	۱۹. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به یافته‌ها و دانش‌های نظری، عملی و روشی روز توجه شده است.
		۲	۲۰. در طراحی، تولید و انتخاب محتوای مواد و رسانه‌های آموزشی به نیازهای آینده مخاطبان توجه شده است.
● سادگی و روانی محتوا:			
		۳	۲۱. از کلمات آشنا (واژگان پایه)، با معنا، جملات کوتاه و نشانه‌های نگارشی برای فهم بهتر جملات استفاده شده است.
		۲	۲۲. از بیان روشن، گویا و قابل فهم استفاده کرده است.
● سازماندهی مناسب محتوا:			
		۲	۲۳. محتوا از انسجام درونی و بیرونی برخوردار است.
		۱	۲۴. محتوا به شکل منطقی و از ساده به پیچیده سازماندهی شده است.
		۲	۲۵. محتوا در راستای تحقق اهداف راهنمای حوزه تربیت و یادگیری مربوط سازماندهی شده و زمینه فهم عمیق و فزاینده را برای مخاطب فراهم می‌کند.
		۱	۲۶. شرایط یادگیری فعال و فرصت تعامل با محیط‌های داخل و خارج از مدرسه را فراهم می‌کند.
● توجه به متون علمی تمدن اسلامی - ایرانی:			
		۳	۲۷. محتوا به معرفی منابع و فعالیت‌های علمی و ادبی دانشمندان مسلمان توجه کرده است.
		۲	۲۸. محتوا به معرفی آثار تمدن و فرهنگ ارزشمند ایران و جهان اسلام توجه کرده است.

ویژگی‌ها و سنجه‌های «عمومی» ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی

معیارها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	توضیحات
● ملاحظات بهداشتی و ایمنی:			
۲۹. در طراحی و تولید ماده آموزشی از مواد اولیه سالم، بی‌خطر و بهداشتی استفاده شده است.	۶		
● جذابیت شکلی و ظاهری:			
۳۰. استانداردهای فنی و هنری در طراحی و ساخت ماده آموزشی رعایت شده است.	۲		
۳۱. موازین تربیتی و اصول آموزشی در طراحی و تدوین ماده آموزشی رعایت شده است.	۲		
۳۲. از رنگ‌ها، تصاویر، عکس‌ها، نقشه‌ها و نمودارهای جذاب و مرتبط استفاده شده است.	۲		
جمع کل	۸۰		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی

«ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● وجود پیوند آشکار بین محتوا و برنامه درسی (نبود تضاد بین متن و اهداف)				
۱	محتوای کتاب با برنامه درسی ملی هماهنگی لازم را دارد.	۲		
۲	محتوای کتاب با برنامه درسی زبان‌های خارجی هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۳		
● توجه به توسعه شایستگی‌های پایه مخاطبان از منظر تفکر و تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق				
۳	در گزینش تصاویر و محتوا به هنجارها و ارزش‌های اسلامی - ایرانی توجه شده است.	۳		
۴	به ایجاد و تقویت توانش ارتباطی مخاطبان توجه شده است.	۲		

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● برخورداری محتوا از صحت و اعتبار علمی				
۵	محتوای کتاب با مبانی علمی، هماهنگی و همسویی لازم را دارد.	۲		
۶	در محتوا از منابع و مأخذ معتبر استفاده شده است	۲		
● تناسب کیفیت سازمان‌دهی محتوای کتاب با میزان درک و فهم مخاطبان				
۷	محتوای کتاب با رشد شناختی و عقلانی مخاطبان تناسب دارد.	۱		
۸	به پیش دانسته‌ها و اطلاعات پایه توجه شده است.	۱		
۹	از انسجام و پیوستگی لازم بین مطالب برخوردار است.	۱		
۱۰	مطالب از ساده به مشکل ارائه شده‌اند.	۱		
۱۱	مقدمه کتاب، اهداف، جامعه مخاطبان و شیوه ارائه محتوا را تبیین می‌کند.	۱		
● توجه به تفاوت سبک‌های یادگیری مخاطبان در فرایند یادگیری				
۱۲	در ارائه محتوا از انواع سبک‌های یادگیری (از جمله تعاملی، بین فردی و عینی-ذهنی) استفاده شده است.	۲		
● فراهم آوردن فرصت تعامل با مخاطبان				
۱۳	دارای اجزای کمکی تعاملی چاپی است.	۳		
۱۴	دارای اجزای کمکی تعاملی الکترونیکی است.	۲		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزبایی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تناسب ساختار فیزیکی کتاب و کیفیت چاپ با سن مخاطبان				
۱۵	طرح روی جلد از جذابیت ظاهری برخوردار است و با محتوای کتاب مرتبط می‌باشد.	۱		
۱۶	قطع کتاب با محتوا و شرایط گروه سنی متناسب است.	۱		
۱۷	شکل ظاهری و استحکام فیزیکی کتاب با سن مخاطبان و نوع کاربرد آن هماهنگی لازم را دارد.	۱		
۱۸	صفحه آرایشی به گونه ای است که به ایجاد انگیزه، آسان خوانی و ایجاد نظم فکری در مخاطبان کمک می‌کند.	۱		
۱۹	نوع حروف و اندازه آن‌ها با ویژگی‌های سنی مخاطبان و کتاب درسی هماهنگ است.	۱		
۲۰	حجم و تعداد صفحات با گروه سنی مورد نظر هماهنگی دارد.	۱		
● نگارش کتاب با لحن مشفقانه و بر مبنای زبان فارسی معیار				
۲۱	کتاب از روانی و صحت به لحاظ زبانی و نیز از نظر برقراری ارتباط مناسب، با گروه سنی مورد نظر تناسب دارد.	۲		
۲۲	کتاب از لحن مثبت و مناسب استفاده کرده است.	۱		
● استفاده از شکل و تصویر مورد نیاز برای انتقال مفاهیم، پیام‌ها و پرورش مهارت‌ها				
۲۳	تعداد تصویرها با توجه به گروه سنی مخاطبان متناسب است.	۱		
۲۴	شئون اجتماعی اقشار متفاوت و بهره‌گیری مناسب از عکس‌ها به لحاظ نوع جنسیت، اقوام گوناگون و موارد مشابه رعایت شده است.	۳		
۲۵	کیفیت تصویرها، جدول‌ها و موارد مشابه با محتوا تناسب دارد.	۱		
۲۶	در گزینش تصاویر کتاب، هنجارهای اسلامی - ایرانی رعایت شده است.	۳		

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● تناسب محتوای کتاب با نیازهای فردی، اجتماعی و فنی و حرفه‌ای مخاطبان				
۲۷	به هنگام طرح یک اندیشه یا مهارت، به پیش‌آموخته‌ها و پیش‌دانسته‌های احتمالی گروه سنی توجه شده است.	۱		
۲۸	محتوا با علاقه و نیازهای فعلی دانش‌آموزان متناسب است.	۲		
۲۹	با نیازهای علمی آتی متناسب با سطح دانش‌آموزان هماهنگ و همسو است.	۲		
● رعایت حقوق مالکیت و آفرینش فکری در تهیه محتوای کتاب				
۳۰	در تألیف کتاب به رعایت حقوق پدیدآورندگان کتاب درسی مربوط توجه شده است.	۱		
۳۱	کتاب و فهرست موضوعی براساس طبقه‌بندی فیپا ارائه شده است.	۱		
● فراهم کردن فرصت شکوفایی فطرت و استعداد‌های دانش‌آموزان				
۳۲	برای شکوفایی توانمندی‌ها و استعداد‌های دانش‌آموزان فرصت‌های مناسبی را فراهم می‌آورد.	۵		
● ایجاد فرصت کاربرد یافته‌های علوم گوناگون در زندگی فردی و اجتماعی دانش‌آموزان				
۳۳	با توجه به ارتباط طولی و عرضی موضوع درس با سایر حوزه‌های یادگیری، کاربرد یافته‌های علوم مختلف را ممکن می‌سازد.	۵		
● تعمیق درک دانش‌آموزان در ارتباط با مطالب کتاب درسی و برنامه درسی				
۳۴	با ارائه فعالیت‌ها و تمرین‌های متنوع، کمبودهای احتمالی کتاب‌های درسی را جبران می‌کند و مطالب را عمق می‌بخشد.	۱۰		

ویژگی‌ها و سنجه‌های اختصاصی «ارزیابی از کتاب‌های تمرین زبان‌های خارجی»

ردیف	ویژگی‌ها و سنجه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز اخذ شده	ملاحظات
● پرورش مهارت‌های لازم و مرتبط با کتاب‌های درسی				
۳۵	مطالب کتاب به آموزش چهار مهارت زبانی به شیوه موثر و کارآمد می‌پردازد.	۱۰		
۳۶	به تمرین‌ها پاسخ مستقیم نداده است.	۳		
● فراهم کردن زمینه استحکام و استمرار فرایند یادگیری دانش‌آموزان				
۳۷	محتوا سؤال برانگیز و موجب کنجکاوی و پرسشگری مخاطبان برای کسب اطلاعات و مهارت‌های بیشتر است.	۳		
۳۸	با فراهم آوردن فرصت‌های تعامل با محتوا و دیگران، امکان یادگیری را افزایش می‌دهد.	۲		
● ارائه موقعیت‌ها و فعالیت‌های یادگیری و مهارت‌های متنوع و فراتر از کتاب درسی				
۳۹	محتوای کتاب برای دانش‌آموزان خیلی ضعیف و خیلی قوی مطالب متناسب دارد.	۱۰		
۴۰	از ارائه تمرین‌های تکراری و بی‌مورد و حل تمرین‌های موجود در کتاب، خودداری کرده است.	۳		
۴۱	از دانش‌آموزان انتظار پاسخ‌های خلاق و واگرا دارد.	۵		
● فراهم کردن زمینه پرورش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان از طریق پیش‌بینی کارهای گروهی در فعالیت‌ها				
۴۲	دارای تمرین‌ها و فعالیت‌های متناسب با کارگروهی و ایفای نقش است.	۵		
● بسط و توسعه فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان در محیط متنوع محل زندگی آن‌ها				
۴۳	فعالیت‌های آن با واقعیت‌های زندگی روزمره و محیط اطراف هماهنگی و هم‌سویی لازم را دارند.	۵		
● فراهم کردن شایستگی‌های پایه در مخاطبان از طریق طراحی موقعیت‌های آموزشی و تربیتی مناسب				
۴۴	موقعیت‌های آموزشی و تربیتی به گونه‌ای است که زمینه ایجاد شایستگی‌های پایه را تقویت می‌کند.	۴		
جمع امتیاز ویژگی‌های اختصاصی		۱۲۰		

ضمیمہ ۲

شرح برخی از اصطلاحات:

۱. **زبان فارسی معیار:** منظور از زبان فارسی معیار زبانی است که به قلمرو ملی و فراگیر اختصاص دارد و به کارگیری آن در نوشتن و سخن گفتن میان همه فارسی‌زبانان تحصیل کرده مشترک است. زبان فارسی معیار ورای لهجه‌های محلی و اجتماعی رایج در یک کشور قرار دارد و وسیله ارتباط اجتماعی، علمی و ادبی کسانی است که ممکن است در شرایط دیگر به لهجه‌های محلی یا اجتماعی خاص خود تکلم کنند. این زبان معمولاً همان زبان درس‌خوانده‌ها است و غالباً با زبان نوشتار یکی است.

زبان فارسی معیار بر دو گونه نوشتاری و گفتاری است. در زبان فارسی نوشتاری عواملی چون ساختار نحوی جملات، واژگان، املا و دستور خط حائز اهمیت بسیاری است. از زبان معیار نوشتاری در موارد مکتوب آموزشی نظیر نوشتن کتاب‌های درسی، مقالات علمی، روزنامه‌ها و مجلات، نگارش‌های اداری و رسمی و در برنامه‌های خبری رادیو و تلویزیون مانند پخش اخبار استفاده می‌شود. زبان نوشتاری صورتی ثابت دارد و سنجیده‌تر و منسجم‌تر از زبان گفتاری است.

زبان گفتاری معیار، زبانی است که توسط افراد تحصیل کرده و قشرهای بالای جامعه در موقعیت‌های رسمی مانند دانشگاه‌ها، مدارس، صدا و سیما، مصاحبه‌های رسمی و سخنرانی‌ها استفاده می‌شود. این زبان منعطف است و در طول زمان

متحول می‌شود، معیار زبان فارسی گفتاری، زبان رایج در تهران است.

۲. ارزش‌های دینی: ترجیحاتی است که در قرآن، سنت پیامبر (ص) و ائمه اطهار علیهم‌السلام مورد تأیید قرار گرفته و بدان‌ها توصیه شده است. برای مثال تهذیب نفس، عبادت خداوند، کسب علم و معرفت، نیکی و احسان به دیگران، کمک به نیازمندان و فقرا، ترک گناهان، دفاع از سرزمین و یا جهاد در راه خدا از جمله این ارزش‌ها می‌باشند. این نوع ارزش‌ها مورد توجه افراد با ایمان و عالمان دینی هستند.

۳. ارزش‌های اجتماعی: ترجیحاتی هستند که از سوی عموم مردم جامعه به‌دلیل مفید بودن آن پذیرفته شده‌اند. از جمله می‌توان به اندیشه‌ها، هنجارها، عقاید، باورها و یا اعمالی اشاره کرد که متکی به تجربیات مثبت افراد و یا باورهای دینی آن‌ها هستند. این نوع ارزش‌ها معمولاً مورد توجه مردم و جامعه‌شناسان است. (محمد خلیفه، ۱۳۷۸)

۴. ارزش‌های فرهنگی: ترجیحاتی هستند که برگرفته از آداب و رسوم، دانش‌های علمی و عملی، خرده فرهنگ‌ها، فرهنگ ملی، اخلاقیات، افکار و عقاید و سبک زندگی عامه مردم هستند. عده‌ای ارزش‌های فرهنگی را همان ارزش‌های اجتماعی می‌دانند و معتقد هستند که این دو را نمی‌توان از یکدیگر جدا کرد، زیرا که هر دو در جامعه ریشه دارند. (محسنی، ۱۳۷۹)

۵. رشد عاطفی: متشکل از نظام‌های واسطه‌ای مثل غرائز، صفات و فرایندهای واکنشی اکتسابی است که به تغییرات عاطفی و هیجانی افراد اشاره دارد. (برنامه درسی ملی ص ۶۴) در دوره کودکی رفتارها و هیجانات اغلب خام و کودکانه است. کودکان در این مرحله احساسات خوب را از خود بروز می‌دهند، اما به حمایت و هدایت عاطفی نیاز دارند. (کاتلین هی وود و نانسی گچل ۱۳۹۰)

۶. رشد ایمانی: علاقه و باور قلبی همراه با محبت عمیق و ثابت به خالق هستی و تجلیات آن است. مراحل رشد ایمانی شامل علم‌الیقین، عین‌الیقین و حق‌الیقین است. فرد با ایمان با عبور از نفس حیوانی وارد نفس لوامه و در نهایت نفس مطمئنه (استقرار نیکی در ذات) می‌شود.

۷. رشد عملکردی: هر تلاش مفید و رفتار آگاهانه و ارادی مبتنی بر مبانی و علل و عواملی مانند علل زیستی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی است (برنامه درسی

ملی ص ۶۵) که شامل مراحل چگونگی مشاهده و تقلید، اجرای مستقل، سرعت و دقت در اجرا و عادی شدن مهارت است.

۸. **رشد اخلاقی:** رفتاری که وجدان همه انسان‌ها برای آن ارزش قائل است. عقل و دین آن را تأیید می‌کند/ خلق و خو و رفتار عادت شده/ به یادگیری رفتارهای مبتنی بر ارزش‌ها در برخورد با خود و دیگران اشاره دارد.

۹. **رشد شناختی:** عمل ذهن بر روی اطلاعات برای تبدیل مجهول به معلوم می‌باشد/ مجموعه‌ای از فرایندهای هوشی و عقلانی است که محصول آن به شکل تصورات و تصدیقات در ذهن انسان تجلی می‌یابد/ به تغییرات شناختی و درجه درک و فهم افراد اشاره دارد. دوره کودکی (سنین ۷ تا ۱۰ سالگی) مصادف با مرحله تفکر عینی است. در این مرحله کودک می‌تواند به‌طور محسوس درباره اشیاء و رویدادها تفکر کند. از سنین ۱۱ سالگی به بعد کودک وارد مرحله تفکر انتزاعی می‌شود (مرحله عملیات صوری). نوجوان در این مرحله می‌تواند درباره موضوعات و گزاره‌های مجرد فکر کند و فرضیه‌های خود را آزمون کند. (کدیور و شعاری‌نژاد ۱۳۸۵)

۱۰. **سفیدخوانی:** منظور از اصول سفیدخوانی، در نظر گرفتن سطوح سفید در حواشی متن و حاشیه‌های صفحات کتاب است. به عبارت دیگر صفحات کتاب نباید از تصویر و نوشته کاملاً پر شوند و سفیدی نداشته باشند. تقسیم‌بندی این سفیدی‌ها در صفحات باید با رعایت ضوابط و مبانی بصری صورت گیرد و به سهولت خواندن و درک مفهوم کمک کند. سفیدخوانی کتاب‌های کودکان ۶ تا ۷ ساله نسبت به کتاب‌های نوجوانان باید بیشتر در نظر گرفته شود.

۱۱. **صفحه‌آرایی:** منظور از صفحه‌آرایی، به کارگیری عناصر بصری معقول نظیر تعیین طول سطرها و فاصله آن‌ها از یکدیگر، فاصله دادن متن از لبه کاغذ، توجه به فاصله ستون‌های حروف از یکدیگر، توجه به شبکه‌بندی مناسب برای هر صفحه با توجه به موضوع و مخاطب و حفظ تناسب و توازن بین پیام‌های نوشتاری و تصویری در هر صفحه است.

